

МАЙ 2023

ЛИК

ПРАЗНИКЪТ НА РОЗАТА

LIK@BTA.BG

ИЗДАНИЕ НА БТА ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА, ГОДИНА LVIII

WWW.BTA.BG

ISSN 0324-0444

23005

Цена: 5 лв.

9 770324 044004

ДА ПОГОВОРИМ СПОКОЙНО
В БЪДЕЩЕ ВРЕМЕ...

ПЕНСИОННО ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ
ДОВЕРИЕ
VIENNA INSURANCE GROUP

СЪДЪРЖАНИЕ

Празникът на розата

- 2** Кирил Вълчев, генерален директор на БТА
- 4** Галина Стоянова, кмет на община Казанлък
- 8** 120 години Празник на розата – съпътстващи моменти при представянето на Царица Роза, Косьо Зарев
- 16** Образът на розата в българската литература и култура. Апологията ѝ в поезията на Иван Вазов, Катя Зографова
- 22** Празникът на розата в архива на БТА
- 66** Царица Роза – мечтана титла за много момичета от Долината на розите, Яница Христова

ТЕМАТИЧНО ИЗДАНИЕ - МАЙ 2023

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР:
Кирил Вълчев

ПЕЧАТ:
Издателство
„Изток-Запад”
ISSN 0324-0444

ГЛАВЕН РЕДАКТОР:
Георги Лозанов

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:
Яница Христова

КОРЕКТОР:
Евелина Стефанова

КОРИЦА:
Маряна Шадрина-Петрова

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ:
Маряна Шадрина-Петрова

КОНТАКТИ:
Българска телеграфна
агенция
1124 София,
бул. „Цариградско шосе” 49
РЕКЛАМА: reklama@bta.bg
02 926 2306

В БРОЯ СА ИЗПОЛЗВАНИ СНИМКИ ОТ:
архив на Пресфотото БТА,
pressphoto@bta

Кирил Вълчев, генерален директор на БТА:

Кое е най-хубавото място на света?

Този въпрос често ми задават, когато разберат, че съм бил в 185 от 193 държави членки на ООН. Намерил съм отговора.

Най-хубавото място на света е там, където е празник.

Няма значение къде и какви празници – религиозни, карнавални, бални, панаирни, сезонни (пролетни, летни, есенни, зимни), музикални, танцови, театрални, куклени, циркови, литературни, модни, филмови, автомобилни, туристически, спортни, кулинарни (шоколадени, портокалени, черешови, лимонени, тиквени, домати), винени, бирени, слънчеви, лунни, въздушни, вятърни, водни, ледени, снежни, огнени, светлинни, пясъчни, животински (със слонове, камили, маймуни, бикове, крави, коне, котки, кучета)...

Всяко място на света и хората в него се преобразяват, когато празнуват. Шествия, песни, танци, украси, нови грехи, трапези, усмивки... И по това всички празнични места по света и празнуващите хора започват да си приличат.

В края на пролетта най-хубавото място на света е в българския Казанлък, защото от 120 години тук е Празникът на розата.

Това е и единият от двата празника в България, включени в сборника „501 празнични събития, които трябва да посетите“ (заедно с Песпонеделник – Кукерския фестивал в Широка лъка). Празникът в българската Долина на розите е нареден до други „цветни“ празници като тези на вишните в Япония, азалиите в Китай, лалетата в Холандия..., някои от тях също „розови“ – в Чианг Май в Тайланд и в Тралий в Ирландия...

Когато за първи път опитах да отида на Празника на розата, не успях, защото се оказа, че трябва да си запазя хотел от предишната година, защото туристи от цял свят и най-вече японци запълват всички места и за следващия път последвах примера им. Но с този полезен опит вече знаех, че трябва достатъчно рано да започнем подготовката за Осемнадесетата световна среща на българските медии по време на юбилейния Празник на розата в Казанлък.

Участници в срещата отново са представители на български медии от целия свят, които заедно с колеги от медии в България събира заедно темата „Медии и свобода“. Защото празникът, чиято същност е освобождаването от ограниченията на делника, е добра провокация на разговор за свободата на журналистите и за свободата на аудиторията на медиите. И е подходящ момент да поговорим и за начина, по който медиите представяме и светлите моменти на празниците редом с осветяването на тъмните страни на делниците.

120-ата годишнина на Празника на розата в Казанлък е и възможност БТА да покани журналисти от свои партньорски агенции, с които има уговорката да разменя професионални визити. Защото

розата е символът на България и розовото масло е най-разпознаваемият български продукт. А Казанлъчани го представят по най-вълнуващия начин с голямото улично шествие, избора на Царица Роза, концертите и най-вече с „оживлението в розовите градини“, за което ще прочетете и в откъсите от бюлетините на БТА в този брой на списание ЛИК. От тях разбираме, че и друг път в Долината на розите България е организираща журналистически срещи с участието на представители на десетки страни. Това трябва да ни напомни, че нищо не започва от нас днес. А паметта за вчера ни прави много по-силни – както по-силни ни прави връзката с вековната история на предците ни по тези земи, стигаща назад във времето до тракийските царе, с чието наследство е осеяна Розовата долина.

Самата роза е и онази красива връзка на днешното слово с вчерашното. Защото, както ще прочетете в ЛИК, тя е възпявана във всички векове – от анонимни народни певци през Вазовия трендафил до онази „една българска роза“ на Найден Вълчев, която добре дошлия приятел в България каним да вземе, за да му напомня „за Балкана, за морето и за всички нас“.

Галина Стоянова, кмет на община Казанлък:

Галина Стоянова. Снимка: архив на Община Казанлък

**Уважаеми читатели на списание
ЛИК,
Скъпи жители и гости на Казанлък,**

В очакване сме на най-ароматните и най-цветни дни в нашия град – дните на Празника на розата. През първата седмица на месец юни за пореден път ще изразим възхищението си към младостта и красотата, към свършенството на природата, дарила ни прекрасната роза Дамасцена. Тази година ще го направим за 120-и път.

Ще се преклоним пред вековния занаят по нашите земи и труда на розопроизводителите и розопреработвателите.

Ще споделим гордостта си от националния ни символ, емблемата на Казанлък и България.

Ще почетем силата на течното злато, награждавано по цял свят вече повече от столетие – българското розово масло.

Емоциите в тези дни са много, незабравими и силно вдъхновяващи, защото в Долината на розите българските традиции са живи. От тях черпим увереност, че можем, че имаме сили да посрещаме предизвикателствата и да ги преодоляваме, за да създаваме света на бъдещето, света на следващите поколения.

Заповядайте в Казанлък и нека уникалните празнични мигове изпълнят сърцата на всички ни с много добрина, красота, усмивки и забавления!

Добре дошли сте всички вие на Празника на розата в нашия град!

120 години красота, аромат и нежност.

120 години традиция, история, труд и възхищение.

120 години преклонение пред нея – царицата на цветята – розата.

120 години долината празнува царуването ѝ.

Ароматна, маслодайна, фина, животворна, бележеща поминъка на поколения наред. Това е тя – роза дамасцена, за която през 1903 г. гражданите на Казанлък за първи път организирали празник. Той бил посветен освен на красотата и цветята, така също и на милосърдието. Специален павилион в центъра на града посрещал гостите и предлагал розово масло, розова вода, гюлова ракия, розово сладко, есенци, сапуни и парфюми от рози.

Днес, 120 години по-късно, традицията е жива. Казанлък отново предлага розови продукти, а в единствения в страната и на Балканите Музей на розата, новата сграда на който бе построена през 2016 г., могат да се видят и различните експонати, свързани с традиционното българско розопроизводство.

И тогава, и днес изложбите на рози и цветя присъстват в програмата на празника, като в годините съвсем естествено ракурсът се променя. Така на 30 май в музея

„Чудомир“ жителите и гостите на града могат да разгледат изложбата „С гъх на рози“, а на следващия ден в самия Музей на розата ще открием La belle Rose - съвместна изложба на Националния исторически музей и казанлъшкия исторически музей „Искра“. И като говорим за рози, розовите градини край Казанлък и селата в общината предлагат различни възможности на туристите – от това да си наберат сами розов цвят до това да го отнесат в дома си, за да може целогодишно да ги връща в долината.

За разлика от 1903 г., през 30-те години на ХХ век Празникът на розата в Казанлък получава ново развитие. С пускането в действие на подбалканската линия по време на Празника на розата били композирани специални влакове за посещение на Розовата долина. Издавали се специални билети с намаление, които приканвали гражданите от различни краища на България да посетят Розовата долина по време на розобера, за да усетят ненадминатия аромат на рози. Милосърдието отново била главна цел на организаторите на Празника на розата. Определени суми са били предоставяни за издръжка на казанлъшки деца в софийски учебни заведения.

За Празника на розата в Казанлък през 1966 г. е избран специален организационен комитет. Създадени са комисии по озеленяване, реклама, по финансите, търговската и организационната част, културни и спортни прояви. Въпросът за по-нататъшното разхубавяване на Розовата долина и превръщането ѝ в център на вътрешен и международен туризъм се обсъжда и на 20 август е издадено министерско постановление №46, което дава тласък за развитие на розопроизводството.

През 1967 г. в Казанлък се организира първият национален Празник на розата, в който участват розопроизводители от Старозагорски и Пловдивски окръг.

През 1969 г. актьорът Георги Николов – ръководител на сатиричния театър при читалище „Искра“ – Казанлък, въвежда в сценария на празника карнавалното шествие „Весел Казанлък“, предвождано от колесницата на Свети III и царица Роза.

А през 1971 г. с решение на Министерския съвет Празникът на розата в Казанлък е обявен за национален.

Вземи сателитна телевизия

бърза инсталация

100+
канала

10+
HD канала

799
лв./мес.

за целия срок на договора

A1

В днешни дни Празникът се е превърнал в международно разпознаваемо събитие, многожанров фестивал, продължаващ повече от месец, като умело съчетава традиционен бит и фолклор със съвременни форми на изкуство и модерни технологии.

На 1 юни редом с традиционното вече детско шоу „Принцеси на розата” ще създадем най-гългата рисунка на Казанлък, а в 18,30 часа в къщата музей „Ненко Балкански” ще открием международната изложба на малка графика „Минипринт”. Вечерта ще завършим с концерт на вокално трио Déjà vu.

И тази година Казанлък ще има своите почетни граждани, които ще бъдат избрани на тържествената сесия на Общинския съвет на 2 юни. Разбира се, подобаващо ще отбележим и Деня на Ботев и загиналите за свободата и независимостта на страната ни. Същата вечер в 20,30 часа на площада в Казанлък тържествено ще коронясаме 55-ата Царица Роза, след което за всички жители и гости на града ни ще пее румънската попзвезда INNA. Сред изпълнителите на празника ни е и легендарната група BONEY M. XPERIENCE, които ще се качат на сцената на площад „Севтополис” на 3 юни в 21,30 часа.

В рамките на Празника на розата ще предста-

вим албума, посветен на 120-годишнината му, а специално за 24 май ще открием музей „Ахинора”. Част от програмата и тази година са международният фолклорен фестивал и надиграванията.

В неделя, на 4 юни, през целия ден ще има търговско изложение Rose Wine Expo – XII издание. Същият ден от 12 часа ще проведем и традиционното празнично дефиле, в което се включват хиляди участници. Това е и най-големият уличен карнавал в България, в който участие взимат над 5000 души, изобразяващи различни моменти от историята и многоликата култура на Розовата долина. В 20,00 часа е официалното закриване на Празника на розата с концерт на Николина Чакърдъкова и Неврокопския танцов ансамбъл.

Така ще завърши нашият празник, но с този завършек всъщност ще дадем началото на едно лято, което да бъде изпълнено с усмивки, положителна енергия, приятни емоции и много слънце, за да се съберем отново в Казанлък следващата година на 121-вия Празник на розата в долината.

Уважаеми читатели на списание ЛИК, Скъпи гости на Казанлък, тогава отново ще ви посрещнем с усмивка и празнично настроение в Рая на Земята – Долината на розите и тракийските царе – община Казанлък! Заповядайте!

Посочена е мес. цена за пакет ТВ 100 Special Offer, Валидна за целия срок на договора при сключване на нов 2-год. абонамент от нов абонат на ТВ услуга. За информация: A1.bg.

120 ГОДИНИ ПРАЗНИК НА РОЗАТА – съпътстващи моменти при представянето на ЦАРИЦА РОЗА

Косъо Зарев е роден в град Шипка през 1943 година. По-късно семейството му се преселва в Казанлък, където той завършва средното си образование. След това Зарев следва в Софийския университет и изучава две специалности – славистика и история.

През 1968 г. Косъо Зарев постъпва като етнограф по заместване в музея в Казанлък. През 1969 г. получава важната задача да открие Музея на розата в града. Освен вече събраните експонати в рамките на две години той обикаля с личния си автомобил цялата Розова долина – Карлово, Чирпан, Казанлък и селата в околността, за да набавя нови и различни експонати за музея.

В началото Музеят на розата се помещава в старата сграда на Института на розата и предизвиква сериозен интерес, като за кратко време е посетен от над 1 милион туристи, голяма част от които са от Светския съюз.

След завръщането на титуляря Зарев напуска поста на етнограф в музея, но е назначен в отдел „Възраждане“. Там той получава задачата в рамките на 5 години – от 1968 до 1973 г., когато се отбелязват 100 години от гибелта на Васил Левски – да събере материали и да издаде книга за дейността му в Казанлъшкия край. Така се появява първата книга на Зарев за Апостола – „Васил Левски в Казанлъшкия край“. След нея следват още две – „Сподвижници на Васил Левски в Казанлъшкия край“ (1997 г.) и „Васил Левски в казанлъшката Розова долина“ (2017 г.).

Косъо Зарев има принос и за популяризирането на тракийската култура. През 1992 г., когато той вече е директор на всички институти в Казанлък – Музея на розата,

Косъо Зарев. Снимка: архив на в. „Долина“, предоставена на ЛИК от Исторически музей „Искра“ – Казанлък

Историческия музей и дори тракийските гробниците в околността, в града пристига археологът Георги Китов. Заедно със своите работници и със служителите на музея Китов прави редица големи открития, сред които могилата „Голямата Косматка“ край Казанлък и гробницата на Севт III. Някои от откритите предмети предават на Историческия музей в София, но част от тях Косъо Зарев успява да запази за експозицията на музея в Казанлък.

Зарев остава в музея на Казанлък до пенсионирането си, като отдава на музейното дело повече от 45 години служба.

Доц. д-р Косъо Зарев

След Освобождението през 1878 г. в Казанлък западат традиционните занаяти и се развиват нови. Успешно се развиват коларски, столарски, железарски, обуцарски и шивашки работилници. Построяват се модерни фабрики на братя Стайнови, на братя Казанджиеви, на Иван Патеви и Стоян Караулиев.

Успешното развитие на европейската парфюмерия в Париж и Грас се нуждаят от българското розово масло. През 1897 г. в Казанлъшка околия има 12 100 дка рози, от които са получени 169 400 мускала розово масло, а в Карловска – 7900 дка, от които са получени 110 000 мускала.

След 1905 г. поради засиления интерес на френски парфюмеристи в Карловска околия розовите градини достигат 30 109 дка, а в Казанлъшка остават 13 495 дка.

Изменя се демографската и селищна структура на Розовата долина. На мястото на изселените се в Турция турски родове се създават български селища с население от габровските и тревненските села.

В края на XIX век розотърговските фирми от Казанлък и Карлово на международни изложби и световни изложения чрез високото качество на българското розово масло и розова вода печелят златни медали и носят нова слава на България. Бурното икономическо развитие в долината е предпоставка за културно възраждане в редица сфери на обществения живот, а читалищата създават естествена среда за развитие на театралната и библиотечната дейност. Емануил Манолов ръководи певческо дружество и написва първата българска опера – „Сиромахията“. Театърът при читалище „Искра“ играе успешно комедията „Недоразумение“ на Васил Налбуров, пиесата „Вампир“ на Антон Страшимиров и др.

Иван Енчев - Видю публикува „Скрити картини“ в списание „Младина“, рисува литографии, сатирични реклами, помага на библиотекаря Петко Казанджиев, събира картини, графики и икони. В Казанлък се връща Иван Скордев – диригент и композитор, който слага началото на отдел „Оркестър и хор“.

През 1901 г. Петър Топузов създава музей за старини „Искра“, а Иван Енчев - Видю галерия към музея.

Казанлък става център на политическа активност, където Георги Курков в „Бозуковото кафене“ събира младежи със социалистически идеи.

Константин Бозвелев развива кооперативното движение и основава Българска земеделска банка.

През 1902 г. се освещава официално храм-паметника в Шипка, построен с парични средства, събрани от майката на генерал Скобелев в Русия. Присъстват княз Фердинанд и останалите живи опълченци и руски офицери.

През 1890 – 1901 г. в Австрия се отпечатват първите пощенски картички с розобер от Розовата долина и глопаните на братя Папазови. Гостите на град Казанлък изпращат тези картички до свои роднини и приятели с покана да посетят забележителностите и красотите на Розовата долина.

Лъвовата чешма в Казанлък се построява в чест на княз Фердинанд през 1903 г.

Бързото икономическо развитие и културен подем, както и инициативата на будни съграждани са предпоставка за организацията на първия Празник на розата преди 120 години. Подготовката за първия Празник на розата в Казанлък започва от 1902 г., когато е публикуван апел за помощ на бедните и болни граждани и събирането на пари, храни, дрехи, обувки и др.

На 1 януари 1903 г. е публикуван списък на дарителите – културни деятели, читалищни дейци, розотърговци и др., които се включват активно в празника. Между тях са Ботьо Папазов, който дарява 10 кг жито, Петър Топузов – 5 лв., Димитър Скордев – 5 лв., Христо Христов – 5 кг жито, Димитър Папазов – 20 лв., братя Стайнови – 5 лв., Петко Орозов – 5 лв., Петър Шипков – 5 лв., и др.

Създаденият временен комитет препоръчва Празника на розата да се празнува на Петдесетница и Светия дух, така както празнуват християнските народи. В бъдещия розариум в специален павилион се предлагат розово масло, розова

вода, гловола ракия, розово сладко, есенции, сапуни и парфюми от рози. Реколтата от маслодайни рози е великолепна, розоберът започва на 20 май и е продадено два пъти повече розово масло в сравнение с 1902 г.

В София през 1905 г. е публикуван устав на дружба „Розова долина“, като членовете се задължават да помагат материално и морално на икономически слабите казанлъчани.

Празникът на розата през 1912 г. е организиран от дружество „Милост“, което си поставя за задача да се бори с „охтиката“ – туберкулозата. Провежда се на 29 юни, като съгласно устава на дружеството приходите са за борба с тази коварна болест.

На градския площад е поставена палатка, в която членове на дружеството продават рози при цена 10 стотинки. Рози се продават и от няколко файтона, които обикалят града и приканват гражданите да се включат в празника. Осигурено е осветление за „Княжевския площад“, фойерверки, бой с конфети и др. Музиката и народните хора продължават до 23 часа.

През 1915 г. на събрание в кметството присъстват представители на ученолюбиви и благотворителни дружества, началници на учредения и др. Съставеният комитет възлага организацията на празника и провеждането му да се осъществи на 29 юни. Отново приходите от продажбата на рози ще се използват в борбата против охтиката.

Първите празници на розата преминават под знака на милосърдието, в подкрепа на помощта на бедните жители на долината и събиране на средства за борба с коварната болест. Войните в началото на миналия век са причина да се отлага организацията на Празника на розата. Въпреки че през 1917 г. в България има най-много декари с маслодайна роза в историята на българското розопроизводство – 89 643 декара, и са получени 681 706 мускала розово масло.

Интересът към възстановяване на празниците на розата възниква през тридесетте години

на миналия век. В Казанлък са построени няколко големи предприятия като военния завод „Арсенал“, фабрика „Кремона“, фабриката за камгарни преди на братя Стайнови, самолетостроенето с помощта на чешки специалисти, фабрика „Стара планина“ за производство на цигари и др. Освещава се новата сграда на библиотеката и музей при читалище „Искра“. Икономическият подем и новопостроените железопътни връзки са причина нашият град през 1934 г. да бъде посетен за Празника на розата по време на Светия Дух от повече от очакваните гости. Голяма част от участниците са настанени в квартири за нощуване в Павел баня и Чинакчий – Ягода. За първи път в празника участват много ученици. Организаторите си поставят за задача да осъществят различни събития, които да привлекат интереса на казанлъчани и на гостите. От първи до шести юни 1935 г. Празникът на розата се провежда като седмица на розата. На 25 май на гражданско събрание се взема решение да се влезе във връзка с Карловския комитет за по-успешно провеждане. Представена е операта „Чудото на розата“ от ученици в реалната гимназия. Представлението е посветено на св. св. Кирил и Методий и е показано на гражданите на 11 и 28 май.

Във фонда на музея на розата се пази зелена папка с архива на Комитета за стопанско и културно повдигане на Казанлък по време на „розовата“ седмица – Празника на розата от 29 май до 8 юни 1936 г. От архива научаваме, че по инициатива на Димитър Христов Чорбаджийски – Чудомир, на 2 май същата година в канцеларията на читалище „Искра“ се свиква заседание на инициативния комитет, в който са поканени заслужили граждани на града, между които и един от първите социалисти – Константин Бозвелиев. Взема се решение да се изпрати искане до дирекцията на железниците за намаление цената на пътнически билети, втора и трета класа, от цялата страна до Казанлък и обратно, да се организира томбола с предмети, подарени от казанлъшки производители, читалище „Искра“ да покани с постановка пловдивския общински театър, да се организират

футболен мач и колоезачни състезания, да се свика конгрес на жените кооператорки в Казанлък, туристическото дружество да организира изложба със снимки на красивата Розова долина, а общината да отдели средства за почистване и украсяване на улиците на града и да осигури квартири за пренощуване. Целта на инициативния комитет е повече граждани от цялата страна да посетят град Казанлък и Розовата долина и да се запознаят с красотите им.

В протокол № 2 са записани изтеглените номера от проведената томбола. Между печелившите предмети са радиоапарат „Капрони“ от фирмата „Капрони“, вълнена прежда от фирмата „Братя Стайнови“, макарони с конци на фабрика „България“, макарони и фидета на фабрика „Вулкан“, цигари на фабрика „Стара планина“, вази от държавната военна фабрика, две шишета розово масло от фирмите „Бончев“ и „Кечеджиев - Минчев“, пита кашкавал от млекарската кооперация, розова вода от магазина „Момина сълза“, китара от фабрика „Кремона“ и др.

В протокол № 4 от 18 юни същата година инициативният комитет е записал резултатите от

проведения Празник на розата. Казанлък и районът по време на розобера са били посетени от над 3000 гости от цялата страна. Раздадени са били над 3000 безплатни билета от томболата и са обявени всичките печеливши номера. Направени са 1500 лева разходи за реклама и украса, а известният български борец Дан Колов е обещал да гоиде в града и да проведе борби. Недостатъчни са се оказали хотелските места и легла в частните квартири. Инициативният комитет начело с Чудомир е подал оставката си и е взето решение да се създаде нов комитет през следващата година.

През 1936 г. са засадени 15 000 дка маслодайна роза. Гостите са канени да посетят храм-паметника в Шипка, лобното място на Хаджидимитровите четници на връх Бузлуджа, паметника на свободата на връх Свети Никола, Мъглижкия манастир, лековитите минерални извори в Павел баня, Овощник и Горно Паничери. В града могат да посетят читалище „Искра“, библиотеката и музей, художествената галерия и театъра. Проведени са конгрес на жените кооператорки и конгрес на учителите историци.

Особено дейни са били военните власти, кои-

то не само посрещат офицерите от карловския гарнизон, но и осигуряват помещения и спални за гостите. На 2 август 1936 г. казанлъшкото туристическо дружество „Орлово гнездо“ открива новопостроената хижа на Бузлуджа с панихида в чест на загиналите герои.

Резултатите от проведената розова седмица са много добри. Според началника на гарата град Казанлък е бил посетен през седмицата от 9860 пътници. А отделно през Шипченския проход от Стара Загора, Карлово и Сливен с лични автомобили са дошли други гости. За първи път млада розоберачка с кошница в ръка пръска розов цвят и води волска кола с набраните рози към гюлапаната – розоварната.

През 1937 г. реколтата от маслогайната роза е много слаба. Затова казанлъчани наричат „седмицата на розите“ не розова, а черна. Цените са ниски, а продажбите съмнителни. Министърът на земеделието със закон поощрява изкореняването на розите, които през следващите години намаляват драстично. В периода 1940 – 1942 г. са изкоренени общо 34 951 дка розови градини и са изплатени 1 279 401 лева.

1940 г. – изкоренени 1225 декара – платени суми

– 43 848 лева. 1941 г. – изкоренени 15 406 декара – платени суми – 554 621 лева. 1942 г. – изкоренени 18 310 декара – платени суми – 680 932 лева.

В края на трийсетте години ролята на кооперативните розопроизводителни кооперации намалява. Един от ръководителите на кооперативното движение в Павел баня г-р Балеф защитава каузата за кооперативизъм чрез еволюция и замяна на капитализма. „Затова кооперативните дейци трябва да са проникнати от кооперативната идея и да работят още по-усърдно за създаването на мощно кооперативно строителство. По този начин можем да бъдем сигурни, че сме в състояние да разрешим 90% от икономическите проблеми, които вълнуват обществото и които караха гладните да издигат барикади и да се борят срещу несподобите на капитализма.“

Въпреки проведените конференции на ръководителите на кооперативните розоварни и да се отстраняват посредниците при продажбата на розово масло производството на етерични масла намалява. През 1939 г. са преварени 3 204 031 кг розов цвят и са получени 947 кг розово масло. През 1940 г. съответно 1 453 246 кг розов цвят и получени 394 кг розово масло. През 1941 г. – 453

569 кг розов цвят и са получени 95 кг розово масло и 87 кг розов конкрет.

Правителствената политика, насочена към структурно изменение на българското селско стопанство в полза на германския пазар, и нуждите на германската армия от ягодов пулп и картофи допринасят за унищожаването на етеричномаслените култури в България.

През петдесетте години започва възстановяването на розовите градини. Провеждат се национални съвещания под ръководството на научните работници от Института по розата и проф. Васил Стайков. Те предлагат нов ефективен метод за увеличение на розовите градини чрез предварително вкореняване на розови резници. Чрез този метод площите с розови насаждения бързо се увеличават. През 1964 г. в Казанлъшкия район има 9261 дка, а в Карловския – 8199 дка с маслогайни рози. Две години по-късно в двата района има 23 000 дка маслогайна роза. През 1966 г. на двата розопроизводителни района чрез министерско постановление се дава възможност да развият вътрешен и международен туризъм. В розоварните на предприятието „Българска роза“ за първи път се въвежда конструираният от Иринчев и Делев непрекъснато действащ кохобационен апарат за пълно извличане на розовото масло от розовата вода. Увеличават се розоварните от Казанлъшкия, Карловския и Чирпанския

розопроизводителен район. Възстановяването на розовите градини в Розовата долина и построяването на нови розоварни са предпоставка за въвеждането в практиката на нови и ефективни технологии за производство на розова вода и розово масло. През 1960 г. е сформирани комитет за организиране на тържества, посветени на казанлъшката роза. В салоните на читалище „Искра“ на 11 юни се открива Празникът на казанлъшката роза от проф. Васил Стайков. Провеждат се спортни състезания и празникът завършва на градския площад. В салона на ДНА са организирани младежки увеселителни вечери с рецитали на любими поети. Абитуриентката Стефка Таралежкова е поканена да рецитира стихотворението „Нора“ на Дамян Дамянов. Представя се отлично и режисьорът на читалище „Искра“ ѝ слага венец от рози на главата. Без специална церемония тя е избрана за Мис Роза 1960 г. Стефка е поканена като изключителен фотомодел да направи снимки по време на розобера в с. Турия от фотограф-художниците И. Чиракчиев от София и Петър Хлебаров от Казанлък. Заснета е в розовите градини с кошница в дясната ръка и беритба на рози с лявата.

През 1966 г. е избран организационен комитет за провеждане на Празника на розата в Казанлък. Предлагат се седем комисии за организацията и провеждането на празника.

На трети и четвърти юни 1967 г. в град Павел баня се провежда първият национален Празник на розата, в който участват розопроизводители от Старозагорски и Пловдивски окръг.

За организирането на Празника на розата през 1968 г. са създадени комисии с различни задачи. Празникът на розата официално е открит на стадиона, където проф. В. Стайков говори за отглеждането на маслодайната роза и нейната ефективност. В градините на Института по розата се провежда ритуалът розобер, а вечерта от 19 часа започва карнавалното шествие по улиците на града с традиционните герои на Чудомир.

След възстановяването на Празника на розата през 1968 г. се взема решение да се избира Царица Роза за годината. Изборът на първата Царица Роза се осъществява след партийното решение от началника на завод „България“ Теньо Шиков. На Радка Христова Дерелиева е поставено комсомолско поръчение, което не ѝ дава възможност да се откаже. За поставяне на короната се налага да ѝ отрежат двете дълги плитки. Участието на първата Царица Роза в шествието на празника се осъществява с мотокар, който е превърнат в антична каляска. Празникът на розата през 1968 г. се провежда на втори юни с участието на спортни състезания, колоездачни надбягвания и др.

В шествието през 1969 г. на празника вземат участие кукерски групи от Павел баня и Габарево, като за първи път е показана традиционна българска сватба. През следващите няколко години автор на сценариите за Празника на розата е Жоро Николов, ръководител на сатиричния театър при читалище „Искра“. Той обогатява съдържанието на празника с въвеждането на карнавално шествие „Весел Казанлък“.

През 1969 г. г-р Косьо Зарев подготвя експозицията за музея на розата, където в три зали на старата сграда на Опитната станция на розите с богат документален, снимков и веществен материал е показана историята на българското розопроизводство.

С решение на Министерския съвет Празникът на розата е обявен за национален през 1971 г. Национален е и през 1973 г. Запазват се основните елементи в празника и през следващите години: избор на Царица Роза, розобер, розоварене и шествие по улиците на град Казанлък. Празникът на розата се обогатява с участието на бай Ганьо, най-добрата розоберачка, присъствието на Международен фолклорен фестивал, избор на мини Царица Роза, организиране на изложби с цветя и др.

Розоберът е най-важният момент в отглеждането на казанлъшката маслодайна роза. По традиция започва рано сутринта, когато росата съхранява розовото масло по разцъфналите цветове. В Празника на розата розоберът се осъществява към 10 часа в розовите градини на Института по розата. Брането на маслодайната роза се показва и в градините на с. Горно Черковище, Черганово, Енина и др. Фолклорни групи навлизат в градините с народни песни. Най-често това е песента „Тръгнала е бяла Мина гюл да бере, гюл да вари“. Избира се розоберачка, която бързо и сърчно бере разцъфналите рози. На специален постамент, носен от четирима розоберачи, най-добрата розоберачка закичва всички гости с венци от маслодайна роза. Първата най-добра розоберачка е избрана от своите дружки през 1936 г. Според запазената фотография това е Славка Папазова. Усмехната и лъчезарна, тя води волска кола с розов цвят, а зад нея се заснети радостните нейни дружки. Розоберът обикновено завърша с всеобщо хоро, което се води от най-добрата розоберачка.

През последните години често избраната Царица Роза е обявявана за водеща хорото на розоберачите. Така беше през 2011 г., когато Царица Роза Симона Петкова и през 2015 г. Царица Роза Цветелина Иванова са в центъра на тържеството.

Празникът на розата в Казанлък утвърди съпътстващи моменти при представянето на Царица Роза. През 1970 г. за първи път се включва групата на Севт III. Изработена е специална тракийска колесница с впрегнати два коня. Въпреки че храмът на Севт III беше открит 30 години по-късно, решихме в празника да бъде включен образът на тракийския цар. Той беше известен от бронзовите монети, сечени в Севтополис. В празника групата на Севт III посреща Царица Роза, представя се като цар на тракийското племе одриси и пожелава богата реколта, здраве, радост и щастие.

В отделни празници тракийската колесница се използва за представяне на избраната царица. На

Празника на розата през 1989 г. на градския стадион пристигат Царица Роза – Дарина Чуканова, и Севт III – Минчо Лалев.

През 1996 г. чрез колесницата в Празника на розата са включени Костадин Попов – Севт III, и Десислава Донева – Царица Роза.

В някои празници, организирани през годините, са използвани мотокари за придвижване на Царица Роза и нейните подгласнички. През 1968 г. Радка Добрева е качена на мотокар, окичен с цветя като тракийска колесница.

Мария Раевска – Царица Роза 1972 г., от мотокар приветства гражданите на Казанлък. Така е организиран и Празникът на розата през 1975 г., когато Царица Роза е Елка Мишонова.

През 2013 г. Царица Роза Юлия Попова и подгласничките Петя Иванова и Росица Иванова дефилират с лека кола.

Музейният файтон от отдел „Етнография“ на Историческия музей „Искра“ също се използва при представянето на избраните Царици Роза. Атанас Иванов през 1994 г., който отглежда коне, пожела да покаже избраната Царица Роза – Надежда Иванова, с музейния файтон. В него са впрегнати красиви жребци, окичени с пискюли на челото и гердани на шията. От-

ново той използва музейния файтон през 1997 г., когато Царица Роза е Радка Тояганова с подгласнички Нина Ишаклиева и Галина Кънчева.

След 2012 г. Празникът на розата в Казанлък се превърна в многофункционален и обогатяващ се фестивал на розата. Днес той е търсен с желание от все повече гости и туристи да присъстват на различните моменти от неговата организация. Възхищават се на розобера и розоваренето, на богатите фолклорни програми, с интерес опитват розовите продукти и се запознават с експозициите на Музея на розата и артефактите на тракийската култура. Фестивалът на розата чрез участието на различни туристически изложения и панаири допринася за неговата реклама и интерес от световноизвестни туристически агенции.

ОБРАЗЪТ НА РОЗАТА В БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА. АПОЛОГИЯТА Й В ПОЕЗИЯТА НА ИВАН ВАЗОВ

Катя Зографова. Снимка: личен архив

Катя Зографова е родена в деня на св. св. Кирил и Методий - 11 май в гр. Панагюрище. Завършила е българска филология. През 1989 г. печели конкурс в НЛМ, от 2002 г. е главен уредник на Вапцаровия музей в София, където работи и понастоящем, в периода 2010 - 2016 г. е директор на НЛМ.

Литературен историк и критик, документалист, есеист и поет, автор на 19 книги, сред които: „Знаменити. Забравени. Забранени“, 2015 г.; „Световите на Яворов“, 2019/2023 г.; „Хроники на Вазовия род“, 2020 г. „Бележити жени на/за България (От Кера Тамара до Петя Дубарова)“, 2021 г.; „Фани Попова-Мутафова. Житие и страдание“, 2022 г. Носителка е на националните литературни награди „Нешо Бончев“ и „Блага Димитрова“, „Най-четен автор на биографични книги“ за 2022 г.; на международната Златна монета „Писменост“. Нейни текстове са превеждани на английски, френски, италиански, руски, гръцки.

Била е разказвачка в документалния филм „Литературните места на София“, в „Тя мина. Мина“, посветен на Яворовата любима, в „Блян за щастие“ (за Димчо Дебелянов), консултирала е „Възстановка“ (за кафе-сладкарница „Цар Освободител“), „Пет разказа за един разстрел“ (за Никола Вапцаров), „Малката маркиза“ (Фани Попова-Мутафова) и др. През 2019, 2020 и 2021 г. е поканена да участва в програмата „Литературни маршрути“ на Фондация „Прочети София“ с темите: „Непознатите класици“, „Разходка с Иван Вазов и Евгения Марс в Борисовата градина“ и „По стъпките на Пенчо Славейков и Мара Белчева“, „Пет писатели“.

Катя Зографова, Национален литературен музей

Голяма тема е символиката на цветята в класическата българска литература от Вазов до Йовков с неговия емблематичен Люцкан или разказа „Бели рози“...

Тук ще отбележа само факта, че през 1888 г. излиза една книга с име на цвете – „Момини сълзи“ на Пенчо Славейков, която начеващият поет почтително изпраща на Вазов в Одеса... За да се отрече веднага след това от нея, а по-късно и от Вазов. Със замаха на Патриарх той пък се отрича от своята стихосбирка „Майска китка“ заради еротичните мотиви в нея.

Вазов прилича на дете, когато си бере китки из планините... И най-малкото цветенце радва взора на поета. Синият синчец, теменужката, здравеца, чубриците, маргаритката, белите хризантеми, карамфиците, божура, лалетата... В световите му се извисяват се и стволите на легендарния манастирски бор, акациите, ясиката, смокините. Специален анализ посвещавам на АЙЛАНТУСА, пълната противоположност на уханната роза, която защитава нежността си единствено с боглите си...

Вазов възторжено възкликва, че дивите планински цветя превъзхождат градинските!¹

Извън съмнение обаче е, че неговата фаворитка е РОЗАТА! Във всичките ѝ разновидности между нашенската маслодайна казанлъшка роза (Damascena) и култивираната роза – царицата на градските паркове...

Малко история. Розата, наричана у нас по време на османското владичество с турската дума

„гюл“ или гръцката „тренафил“, съществува още в древен Вавилон, в чиято култура откриваме изображения на красивия храст. Позната е и при юдеите, в древна Индия, спомената е и от Херодот. Рисуanka на роза има и в римската гробница в гр. Хисар, иначе казано тя е позната от трако-римския период по нашите земи. Откриваме я върху монетите на остров Родос, на гр. Мезисте в Мала Азия, гр. Финатория в Южна Русия... В мита за Афродита бялата роза се ражда заедно с богинята от морската пяна, а червената – от канките кръв, когато помагала на Адонис и в бързината се убола...

Що се отнася до поетите от древни до наши времена, те не пестят апологиите за розата. Педро Калдерон словозографства: „На небето царува слънцето, между нощните светила – вечерницата, между скъпоценностите – елмазът, а в царството на цветята – царицата роза“. Вазов отива по-нататък. За него самите цветя са скъпоценни камъни: сапфири, яхонти рубини...²

По време на робството розата у нас първоначално имала единствено декоративна роля – да краси градините на конаците и къшкочете. Първата ѝ територия е Казанлък и околните села като Мъглиж и Енина. През 18 век добива широко разпространение – от Сливен до Златица и по южните склонове на Средна гора. Благоприятните почвени и климатични условия и опитите на розопроизводителите раждат новата Казанлъшка роза – селекция от гамаската, столистната и галската...

¹ ИВСС22. С., 1976, т. 12, с.127.

² Цветята. В: Какво пее планината. Поетически набеи при Костенецкия водопад. ИВСС22. С., т. 4, с. 209.

Розоберът се превръща в пролетен ритуал, чиято романтика е засвидетелствана от пътешествениците Феликс Каниц, Ами Буйе, г-р Потие, Виктор Григорович, капитан Хелмут фон Молтке, придружител на султан Махмуд Втори при посещението му в Казанлъшката долина през май 1837 г. Фон Молтке я сравнява с Обетованата земя и отбелязва опияняващия ѝ аромат, който буквално пропива въздуха. Заключение му е: „Казанлък е европейският Кашир – турският Пюллистан – „страната на розите“.³

Родните творци на словото също са ни оставили проникновени редове за Казанлъшката долина и нейните глолове/трендафили. Най-възторжени са поетите, сред които на първо място Иван Вазов. Но розата е възпявана във всички векове на поезията ни – от анонимните народни певци, та до нашия съвременник Найденов Вълчев с неговата песенна „Една българска роза“.

Рози откриваме в родната иконопис, в розенкройцерския Христос на Николай Райнов...

Отделна тема е как розата присъства в световите на белетристите Любен Каравелов, Стилиян Чилингиров, Г. П. Стаматов, та до „Розариум“ на Георги Томов.

Особено място заема тя в оптика на сатириците. Да си спомним, че Алековия Бай Ганьо е розотърговец! Но... тук розата е профанизирана до стока. Бай Ганьо се появява и в едноименната творба, и в пътеписа „До Чикаго и назад“ – в образа на реално съществувалия търговец Ганьо Сомов от Казанлък. На изложението в Америка през 1893 г. го виждаме седнал по турски на един сандък да предлага стоката си в „ялгъзлии“ мускали, от които половината празни, останалите напълнени с тереше“. Тереше в превод от турски означава фалшифицирано розово масло... Нищо ново под слънцето в българските търговски нрави, както се казва... Проф. Никола Георгиев справедливо отбелязва, че с това си поведение бай Ганьо просто няма как да бъде проводник на родните интереси на Запад, с прословутия си келепирджилък той компрометира самата идея за сътрудничество между Изтока и Европа⁵...

Иначе нежният лирик Емануил Попдимитров също ни е оставил свой сатиричен образ на българското парвеню във времената на първоначалното натрупване на капитали след Освобождението – в забравената, но всъщност дълбока и поучителна поема „Страната на розите“...

³ Молтке, Хелмут. Извлечение от „Писма по събитията и приключенията в Турция. От 1835-1837 год. В: Сб. Казанлък в миналото и днес. С., 1923, с. 280

⁴ От ялгъз - тур. звезда

⁵ Георгиев, Н. Името на розата и на млянона. С., 1992, с.12

РОЗИТЕ НА ВАЗОВ

Вазов съветва всички, които искат да посетят Розовата долина, да го направят „в средата на май“, когато тя е „в трендафилов нахит“ и те ще имат удоволствието да „заплуват в „море от трендафили“!⁶

Поетът ни описва така българския РАЙ на земята: „Представете си най-чудесната алпийска долинка, но насаена с трендафили“⁷.

Когато говори за хубостта на жената, която счита за венец на Творението, той отново съпоставя българката и европейката с нейните претенциозна труфила, като изтъква красотата на розата като единствен, но несравним нахит на своята обична сънародница! В ранната си поема „Трайко и Риза“, писана докато работи в администрацията на строежа на жп линията в Перник, поетът описва българската „муза“ с необикновеното име Риза. Момата чака край извора „с усмивка приветна“ своя любим и той е неугържимо привлечен от неподправената ѝ красота:

*Тя корсет няма, шиньон не носи,
освен трендафил росен в косата...*

Тази авторова апология на българката, на кичена единствено с царицата на цветята, не ни учудва, за нас тя е очаквана позиция. В цялостния Вазов романтичен контекст обаче откриваме розите с изумление на най-неочакваното място – в описанието на Априлското въстание! Но за да забележим това, трябва да се вчетем внимателно в следните редове от главата „Стремска долина пламнала“: „Въздухът наситен с розови благоухания като будоара на една царска фаворитка“... Очевидно тук е търсена ярка смислова опозиция, драматургично напрежение между протичащото кърваво историческо събитие и природната красота на запролетената земя... Адът, нахлул в българския Рай.

⁶ Пътеписа „Розовата долина и Тунджа. Един път от Стара планина“. ИВСС22, т.12.

⁷ Т. 12, с. 147.

⁸ Неделчева, Цв. Непознатият Вазов. С, 1995, с. 118.

⁹ ИВСС22. С., 1976, т. „“, т. 4, с.350.

Поетът назовава най-често розите с народна, вазовска дума: ТРИНДАФИЛИ или ТРЪНДАФИЛИ. Всъщност *тренафил* е „внедрена“ в детския речник на поета от Съба Вазова, това е *майчина дума*! Откриваме я в нейно писмо до сина ѝ Борис от 11 юли 1903 г., в което се казва, че гъщеря ѝ Въла е набрала трендафил, с който да посрещне бъдещата си снаха Ветка /художницата Елисавета Консулова-Вазова/⁸...

Затова никога в световите на Вазов думите *тренафил* или *роза* не могат да бъдат поетическо клише! Вазов, чадо на Стремската долина, има съкровено, дори органично преживяно отношение към царственото цвете!

В анкетата с проф. Боян Пенев Вазов обявява розата, както можем да очакваме, за любимото си цвете! Такава е била розата и за Евгения Марс, последната любов на поета. Яна Язова е категорична: „Евгения Марс е единствената, която знаеше и знае как да носи рози“!

Като че ли ароматът на трендафилите „избухва“ в късната интимна стихосбирка на поета – „Люлека ми замира“. Любимата му Евгения Марс е назовавана *дамата с трендафилите* не толкова защото е обичала да се закичва с изкуствени рози, а защото поетът я вижда като „роза нежна, миризлива“ и ѝ посвещава цикъла „Трендафилите“. Царствеността на розата е открояна в облика на обичаната жена в стихотворението "Ние": „Царица ти – аз цар и пленник начумерен“⁹.

Когато изрича „на душата ти красива дишам тънкий аромат“, ние долавяме мириса на роза, не толкова на люляк, макар поетът да е озглавил стихосбирката си „Люлека ми замира“... Любимата е „жена, вълшебница, богиня“, тя е същество, което не се подчинява на природните закони, щом е „в ноември снежен роза, що цъфти“ /„Чар“/. Защото Патриарха доживява споделена любов едва на старини.

Затова пък в заника на дните си той е ощастлив със „сънища, насети с рози“...

ЧУДОТО НА ЛЮБОВТА е описано от поета знаково и в стихотворението „Гете“ /известна е късната любов на немския класик, с която родният Патриарх прави аналогия/:

*Пролет има ли сред зима?
Май под снежни небеса?
Отговарям: има, има –
стават тия чудеса.*

Сякаш целия жизнен цикъл на поета Вазов е съпроводен с образи и аромати на трендафили, като в края на битието му те дори се засилват. Когато рисува видението на вечния си дом, той пише: „Над гроба ми /роза изникна...“ Удивително е, че дори в смъртта си поетът е надарен с обоняние, което го съживява с любимия му аромат!¹⁰

Интересно е да отбележим, че десетилетия преди появата на Евгения Марс в живота му, поетът сравнява млади момичета с рози:

*Дете прекрасно, мило
трендафил росен в младост.*

!„Галбица не видяла“¹¹

Или: в стихотворението „Тя се казваше Тамара“ женското име се римува със: „съща роза, неначета от световната поквара“¹².

Необяснимо изглежда, но е факт, че поетът изповядва толкова страстна любов към ЧЕРВЕНИТЕ РОЗИ, че красотата им доминира дори над реалните физически данни на жените, които ги носят! Сякаш Розата е магическо цвете, което преобразява действителността! Иначе как да обясним следните стихове:

*Любях ви, червени рози,
Страстно любях ви тогаз...*

*...
Даже скъпа бе за мене
Всяка дева ил жена
С рози на глава червени –
О безумна младина!*

Самите свои стихове Вазов символизира в силното, трайно, неизветряващо ухание на роза. Те са негово единствено богатство и образ на неговата идентичност:

¹⁰ Пробуден. ИВСС22. С., 1976, т. 4, с.265.

¹¹ Цит. съч., т. 4, с. 259.

¹² Пак там, т. 4, с. 264.

¹³ ИВСС22. С., 1976, т. 4, с. 347.

*Със масло
розово стъкленице
ковчега ми отдавна пази.
Там няма злато и елмази,
а с масло розово стъкленице.*

...
Тук донякъде е разколебано самочувствието на поета лауреатис от „Моите песни“, но все пак остава вярата му, че неговите стихотворни рожби ще траят поне век¹³:

*Кога да е, ще изветрее
тоз дъх от нашите рози родни,
а тез песни ще ги разсее
ветреца - на блян деца свободни.*

*Но някои са тъй напитки
със аромата, който дишат,
че цял век може би горките
ще продължават да миришат.*

Удивително е, че Вазов има и стихове за УМИРАЩАТА РОЗА!

Знаем колко е презирал модерните, декадентите, но той самият ни е оставил неочакван възпев, сякаш писан от поет - символист в стихотворението „Повехнало цвете“:

*Не ща да те фърла -
обичам скръбта ти,
аз искам да гледам,
как капят листа ти;*

*как капят печално
безвонни и бледни -
как нижат се твоите
минути последни.*

*Че сладко е, цвете,
на оня, що вене,
надежди и радост
изгубил и стене,*

*...
как пада без време
разбитата лира
и розата нежна
как чиста умира.
/1883 г./*

Поетът изповядва своеобразна ФИЛОСОФИЯ НА РОЗАТА в житейското си поведение в стихотворението „Храст розов“¹⁴:

*Храст розов с усмивка посрещаш зората.
Трънака го хули
и с каетви му розите брули,
а той аромат му изпраща.*

Тези стихове удивително приличат на класическите редове, посветени на българската реч: „И с удара на твойта красота/ аз хулиниците твои ще накажа!“ Уханието на смачканата роза е благородното отмъщение, парадоксалният отговор на мъдреца, изправен срещу злото...

А когато през 1917 г. рисува картина на бъдещето в стихотворението „Мечтане“¹⁵, поетът възкликва: „Аз виждам светлите чертози на бъдещето... рози, рози!“.

Както нееднократно съм изтъквала, за Вазов розата не е и не може да бъде банален образ, трафарет. Тя е просмукана в кръвта му от детството с мириса на Стремската долина напролет, затова е един от осезаемите му, ярки символи на БЪЛГАРСКАТА ПРИРОДА, НА БЪЛГАРСКАТА КРАСОТА.

Затова, когато в „Казаларската царица“ се мярва розата „La France“ и авторът не скрива, че

¹⁴ ИВСС22. С., 1976, т.4, с. 276.

¹⁵ ИВСС22. С., 1976, т. 4, с. 276.

не само изпитва национална ревност, но е в състояние дори да „намрази това възхитително цвете“, просто защото е кръстено на Франция...

Интересен факт е, че и г-р К. Кръстев, когато пише възторжена рецензия за Вазов в началото на пътя си, определя постиженията му така: „Италия е майската китка, тя е тръндафилаът в оня венец, с който потомството ще увенчае челото на първия, на най-честития български поет...“.

Очевидно водачът на четворката „Мисъл“ е заразен от Вазовия флорален код, той говори на неговия символен език. Следват еманципацията и отхвърлянето, може би неизбежни в литературната острастеност на зелените Балкани, където най-често се разменят не „майски китки“, а бастуни, юмруци, плесници, словесни ругателства...

Но... над всички тях се извисява душата на поета с нейния мъдър и благороден код на Розата!

/Из подготвената за печат книга „Вселената ВАЗОВ“/

Използвано съкращение - ИВСС22: Иван Вазов. Събрани съчинения в 22 тома.

Празникът на розата в архива на БТА

Част от 120-годишната история на Празника на розата, една от емблемите на град Казанлък, е отразена и в информационния поток на Българската телеграфна агенция.

Още през 40-те и 50-те години на миналия век в бюлетините от архива на агенцията се откриват новини от Долината на розите, кошто разказват за розовите насаждения и розобера през пролетните месеци, който е важна част от поминъка на местното население от околността.

След това се появяват и първите съобщения за празника, посветен на „Царицата на цветята“, който новините на БТА проследяват как се провежда в различни локации от Долината на розите.

От десетилетия Празникът на розата в Казанлък привлича към себе си гости от страната и чужбина. И днес той е пъстър фестивал, който присъства на туристическата карта на страната ни като едно от най-цветните и колоритни събития през годината.

1946 г.

Беритбата на розите в Казанлъшко и Карловско е започнала и се извършва под контрола на местните агрономи, съобщава БТА на 22 май. Тази година беритбата се провежда съгласно новия закон за розовата култура, който предвижда пълен контрол на държавата, с което се гарантира качеството и чистотата на розовото масло. Реколтата се очертава като слаба, но добра, се посочва в съобщението.

1953 г.

„В розовите градини на Казанлъшка околия настъпи отново оживление. Розите цъфнаха. Всяка сутрин трудолюбивите кооператори и частните земеделски стопани се отправят към обиспаните с цвят розови градини, за да съберат скъпоценната реколта – плод на техния упорит труд“, пише БТА на 25 май. Първите килограми розов цвят са набрани в селата Гурково, Милево, Ветрен и Шаново, както и от селата Търничени, Габарево и Павел баня. „Досега в околията са набрани и предадени на държавното предприятие „Българска роза“ 3 840 кг цвят за изваряване на розово масло“, се съобщава още в новината от деня.

1954 г.

Розопроизводителите от Казанлъшка околия положили големи грижи за отглеждането на маслогайната роза и очакват да получат високи добиви розов цвят. Тази година районното управление на предприятието „Българска роза“ започна отрано подготовката за изваряването на скъпоценната реколта от розовите градини, пише в новина от 3 май. Под ръководството на техническия ръководител Рашо Тенев се извършва ремонт на розоварните инсталации. В селата Гурково, Ветрен, Павел баня, Търничене, Манолово, Милево и Долно Сахране розоварните вече са ремонтирани и е извършена проверка на инсталациите. За първи път през тази година в розоварните в селата Ветрен и Търничене процесът на изкачването на розовата вода в резервоарите за преварка ще бъде механизирен.

На 7 юни над красивата казанлъшка Розова долина се носи ароматът на разцъфтелите рози и брането на скъпоценния цвят на българската маслогайна роза започва. Всяка сутрин още в тъмни зори кооператори и частни земеделски стопани, се отправят към розовите градини, се съобщава в новината от деня.

Първи започват беритбата на розовия цвят розопроизводителите от селата Гурково, Ветрен и Милево. Те извършват беритбата в най-благоприятните часове на деня, когато розовият цвят дава при изваряването най-висока масленост.

1955 г.

На 28 май кооператорите от село Милево започват розобера. Беритбата на рози започват и кооператорите от останалите села в Казанлъшката околия. Всеки ден в розоварните на селата Гурково, Ветрен и Милево постъпва за изваряване средно по 500 – 600 кг розов цвят. В новината на БТА се припомня, че миналата година в розоварната на село Милево изкачването на розовата вода в резервоарите става с ръчни помпи, при което се губи много време. Сега този процес е механизирен и производителността на труда е значително увеличена.

На 13 юни БТА съобщава, че розоберът в китнатата Подбалканска долина е в разгара си. Всяка сутрин, преди да се зазори, розоберачките обират стотици килограми ароматичен розов цвят и го предават в розоварните.

1 юли 1986 г. Моменти от Празника на розата в Казанлък

1957 г.

Розовите градини, разположени покрай Средна гора и легендарния Балкан, разцъфнаха. Започна беритбата на скъпоценния цвят на маслодайната роза, гордостта и славата на Казанлъшкия край. Всеки ден от тъмни зори, когато въздухът е изпълнен с благоухание, розоберачките се отправят към отрупаните с цвят розови градини, пише БТА на 25 май. Първите 400 килограма розов цвят предават розопроизводителите от село Милево.

1958 г.

Тези дни на много места завърши предцъфтежното пръскане на розовите градини. Скоро ще се разпукат пъпките и отново утринният полъх ще разнесе аромата на цъфналите рози, пише БТА в средата на месец май.

Районното управление на „Билкокооп“ отрано започва подготовката за изваряването на розовия цвят в десетте розоварни. Под ръководството на техника Стефан Дундов вече е направен ремонт и са изпробвани розоварните инсталации. Определени са и пунктовете, където ще се събира розовият цвят. В пет от розоварните в околията изкачването на водата в резервоарите е вече механизировано. Хората, които ще работят в розоварните, са добре подготвени. На отговорниците и дестилаторите е проведен опреснителен курс.

1959 г.

Долината на розите е обичана с цвят и песните на розоберачките се носят от Левскиградско до Казанлъшко, се казва в новина от 21 май. Стопанството с център село Гурково, Старозагорски окръг, през тези дни е оживено повече отвсякога. От розовите градини, които се простират на близо 200 декара площ, стопанството предава всеки ден по 400 кг цвят в розоварната към предприятието „Българска роза“. За първи път цъфтят и младите розови насаждения, които стопаните разсаждат по новия високопроизводителен начин на опитната станция за масленоетерични култури в Казанлък. Макар и да са само двегодишни, от тях стопаните очакват най-малко по 70 кг цвят от декар.

1960 г.

В ранното утро на 22 май кооператорите от бригадите на Тодор Миновски, Минчо Табаклиев, Петър Танчев, Петър Бойчев и други влизат в просторните розови градини на село Войнягово, Пловдивски окръг, и започват беритбата на прочутата българска маслодайна роза. Само за няколко часа те набират първите 500 кг цвят и го предават на розоварната в село Баня за изваряване. Тази година кооператорите очакват трудът им и грижите им за розовите насаждения да бъдат добре възнаградени.

* * *

На 5 юни БТА публикува новина със заглавието

„Празник на българската роза“, която идва от Розино, Пловдивски окръг.

„Несравнима по своята красота през тези дни е околността на село Розино. Свежият мирис на нивите и овощните градини се слива с аромата на разцъфналите милиони розови цветове. Традиция вече стана първият неделен ден на юни, когато започва преработката на цвета за получаването на ненадминатото по своя приятен аромат българско розово масло, трудещите се от селото да го честват като свой голям празник“, се посочва в съобщението.

На празненството присъства и първият секретар на Централния комитет на БКП Тодор Живков, както и други политически представители, сред които и извънредният и пълномощен посланик на Германската демократична република в София Руди Ян.

По случай празника на българската роза на селския площад се състои голям митинг. След него гостите на празненството посещават най-близката край селото розова градина, където присъстват на розобер. А в новозасадена розова градина е направена демонстрация за обработка на почвата в междуредията с първия български лозарски трактор „Болгар“, изработен изцяло от колектива на машиностроителния завод в Левскиград. Тракторът, който е много удобен за обработване на розовите насаждения и лозята, е широк 1 метър, а мощността му е 30 конски сили.

1961 г.

В Розовата долина отново цъфти ароматната маслодайна роза. Берачките навлизат в гръхвите градини, а преди една седмица започва и производството на розово масло. Първи заработват розоварните в селата Зелениково и Морозово, а след това в Медово, Найденово, Пъстрово, Милево, Баня, Сърнегор, Кърнаре и Гурково, се съобщава на 21 май. Колективите на розоварните се готвят дълго и старателно за новата преработвателна кампания. В резултат на допълнителни подобрения дестилационните инсталации са напълно подготвени да произведат розово масло при най-високи и научно издържани технологически изисквания. В специален курс изтъкнати специалисти обучават участниците в производствения процес да използват технологическите новости, за да се осигури производството на розово масло с най-високо качество.

С оглед пълното запазване на ценните ароматични фракции, които се съдържат в нашите рози и определят високото качество на българското розово масло, през тази година брането, превозването и съхранението на розовия цвят са значително подобрени. Прави се всичко, за да бъде преработван той във възможно най-свежо състояние.

Наред с производството на розово масло през тази година в три специализирани розоварни фабрики ще бъдат добити и значителни количества розов конкрет. С това нашата страна ще задоволи нарасалото търсене както на този продукт, така и на получаваното от него розово абсолю,

1 юни 1986 г. Празник на розата в Казанлък

1 юни 1986 г. Празник на розата в Казанлък

което намира напоследък все по-широко приложение в парфюмерийната и козметичната промишленост.

Интересът към прочутото в цял свят българско розово масло непрестанно нараства. През периода на цъфтенето на розите и производството на розово масло, който ще трае 30 - 40 дни, прочутата Розова долина ще бъде посетена от видни представители на етеромаслената и парфюмерийната промишленост от Франция, Германия, САЩ, Чехословакия и други страни, се посочва още в новината на БТА.

1962 г.

Днес в красивото подбалканско село Розино се състоя традиционният Празник на българската роза, пише БТА на 3 юни.

Присъстват много гости от околните села, от Пловдив, София и други градове. Сред гостите са и редица политически дейци. Един от тях е министърът на земеделието и горите Иван

Пръмов. Той връчва на директора на Опитната станция за рози и етеричномаслени растения в Казанлък Васил Стойков кристална ваза и грамота за най-добро представяне на българската роза и на българските цветя, зеленчуци и плодове през 1961 г. в гр. Ерфурт – ГДР.

1964 г.

В живописния град на хълмовете, център на район, който слави родината в цял свят с етерично-масленото си производство, само след няколко дни ще се открие Третият международен конгрес по етеричните масла, пише на 20 май в новина на БТА от Пловдив. В аулата на Висшия институт по хранително-вкусова промишленост от 26 до 28 май над 300 делегати от цял свят ще обсъждат проблемите на това производство. Център на докладите и научните съобщения ще бъде българското розово масло.

На този форум името на България ще се назовава много пъти от представителите на 24 страни, сред тях се очакват да бъдат такива световноизвестни учени, като носител на Нобелова награда по химия от политехниката в Цюрих проф. Ружичка, почетните председатели на Техническата асоциация на френските парфюмеристи г-н Бийо, г-н Мънше и г-н Роже Шваб. В работата на конгреса ще вземат участие и главните редактори на пет от най-големите в света специализирани списания за етерични масла от САЩ, Франция, ГФР и Англия.

Домакините на конгреса – Градският народен съвет в Пловдив и Висшият институт по хранително-вкусовата промишленост, който има специализирана катедра за изучаване на технологията на производството и състава на етеричните масла, се готвят не само да създадат удобства за плодотворното прочитане на многобройните научни доклади и съобщения, но така също да предложат обстановка за делови разговори, за приятно пребиваване в града с хилядолетна история и за опознаване на красивата Розова долина с най-модерните ѝ розоварни инсталации.

Аулата на института се приспособява за прожектиране на филми. На няколко езика ще бъде прожектиран българският филм „Розобер“.

Маслодайната роза, една от специфичните култури за нашата страна, напоследък се отглежда на все по-големи площи. По официални данни 80 на сто от световното производство на розово мас-

ло се пада на България. Във връзка с подобряване технологията на нейното отглеждане голямо значение има отпечатаният наскоро научен труд „Почвите в районите на розовите насаждения“, издание на Академията на селскостопанските науки, съобщава БТА на 20 май.

В тази книга авторите Ел. Коларова, Д. Стоянов и К. Бонева разглеждат всички въпроси, свързани с условията, при които се отглежда маслодайната роза у нас. Те дават подробна характеристика на почвите, разпространени в Подбалканските долини – Казанлъшка и Карловска. В резултат на специални съгови опити научните работници установяват необходимостта от хранителни вещества за различните типове почви. В приложената към книгата карта-схема авторите определят всички почви, подходящи за отглеждане на маслодайната роза в нашата страна.

Малкият колектив на казанлъшката Опитна станция по етерично-маслени растения ще се яви на предстоящия Международен конгрес по етеричните масла със значителни постижения в дългогодишната мъчялива битка за създаване на нови сортове, за нова съвършена агротехника и механизация, за предпазване на капризните етерично-маслени растения от неприятели и болести, се казва в новина от 22 май.

От тази година започва частичното внедряване в практиката на система от машини за комплексна механизирани обработка на всички възможни процеси при отглеждането на етеричномаслените растения.

Директорът на станцията, старши научният сътрудник Васил Стайков, след 12-годишен труд

създава хибрид 2751 върху базата на бялата роза, опрашена от казанлъшката роза (Дамасцена). Хибридите е много устойчив на ръжда, не измръзва, дава по-високи добиви, а масленото му съдържание е еднакво с Казанлъшката роза. Той е по-пригоден за отглеждане в Розовата долина, където досега периодично на 3 - 4 години розовите насаждения измръзват частично. Чрез хибридизация са създадени и няколко нови номера лавандула. Получени са насърчителни предварителни резултати и от новия хибрид мента, създаден от обикновената мента и японската (Арвензис).

1965 г.

Тя е ненадмината и с право я считат за наше национално богатство. „Тя беше, е и ще бъде първа в света. Тя е превъзходна“, каза по време на Третия международен конгрес по етеричните масла през миналата година един от най-големите производители и пласъори в областта на парфюмерията, французинът Себастиан Сапте. С този цитат започва новината на БТА от 6 юни, когато в Розино, Пловдивски окръг, посрещат Празника на българската роза.

Населението от китното подбалканско село, взело името и създадо Празника на българската маслодайна роза, изразява отново заедно с многобройните си гости от цялата страна своята обич към Царицата на пролетта. На пътя, край селския площад, девойки в пъстри носии, с кошници розов цвят и с венци от рози посрещат гостите и ги закичват за здраве. По стар обичай те им поднасят и шарени бълкици.

2 юни 1986 г. Ежегодният Празник на розата се провежда в Казанлък

1966 г.

На 29 май БТА публикува съобщение от своя кореспондент Сл. Нечков, което е озаглавено „Празник на ненадминатата Царица на цветята“.

„С топли погачи и бъклици вино, с писани каруци и в шарени носии жителите на селото излязоха тази сутрин на мегдана, за да посрещнат хилядите си гости, дошли на традиционния Празник на розата“, пише Нечков. Той посочва, че сред гостите има много политически фигури, самият Тодор Живков е тук, както шефове и членове на дипломатически мисии, акредитирани в София. Безкраен е потокът на наши и чуждестранни туристически групи, както и на гостите, стичащи се от всички краища на страната.

Официалните лица, водени от домакините, влизат в най-голямата у нас розова градина, която е по-голяма от 500 декара. Тук млади розоберачки, облечени в пъстри носии, обкичват скъпите гости с венци от розов цвят.

Посрещнат с бурни ръкопляскания, от името на ЦК на БКП и правителството Тодор Живков поздравява сърдечно розопроизводителите, пожелава им нови успехи в тяхната благородна работа и борба за укрепването и развитието на България. Спирайки се на традициите на розопроизводството у нас, Живков изтъква, че този хубав празник трябва да се тачи и занаят. Нашата българска роза още в далечно време се е изнасяла в много страни на света. България е била център, от който маслодайната роза се е разпространила и в някои други страни. Чрез нея чужденци са узнавали за България и за българите, неслучайно нашето розово масло е най-високо оценявано в чужбина.

Кореспондентът на БТА съобщава също, че самодейни и професионални състави изнасят художествена програма, а до вечерта в близката околност се състоят големи народни тържества.

1967 г.

Празникът на розите – наситена с красотата традиция, свързана с началото на розобера у нас, тази година ще се състои в село Павел баня, Старозагорски окръг, на 4 юни. За разлика от досега провежданя с местно значение празник в село Розино, Пловдивски окръг, тържествата тази година ще имат национален характер, като периодично ще се редуват в Пловдивски и Старозагорски окръг, пише БТА на 27 май в новина, озаглавена „Първи национален Празник на розите“.

Празникът ще бъде равностепенно как се изпълнява постановлението на Министерския съвет за по-нататъшното развитие на икономиката на Розовата долина, за превръщането ѝ в чудесен, привлекателен кът на нашата родина – обект на международния и вътрешен туризъм. На него ще се отдаде заслужено признание към труда на българските розопроизводители, чието производство и днес се слави по всички краища на света, се посочва още в съобщението.

Организаторите на тържеството са Министерството на земеделието, Министерството на химията и металургията, обединението „Фармахим“, Главното управление по туризма и Изпълнителните комитети на Окръжните народни съвети в Стара Загора и Пловдив.

На пресконференция в Съюза на българските журналисти председателят на Окръжния народен

съвет в Стара Загора Христо Келчев разказва за непрестанните грижи за увеличаване производството на розовата култура, на етеричномаслените култури върху базата на специализацията и концентрацията в подходящите за цветята райони. Той изтъква ненадминатото качество на българското розово масло – най-предпочитаното на световния пазар. Неговото производство е свързано с една стара промишленост за страната с повече от 300-годишно съществуване. Българският селянин – розопроизводител, отглежда маслодайната роза с голяма любов, розовото масло за него е национална гордост. Ценна помощ на розопроизводството оказва единственият у нас Институт по масленоетерични и лекарствени растения в Казанлък, който работи с голям успех в тази област в продължение на повече от 40 години. Големи грижи сега се полагат за развитието на съвременна родна парфюмерийна промишленост.

Говорейки за програмата на тържеството, Келчев отбелязва, че желанието на организаторите е да му се придаде колкото е възможно по-специфичен, фолклорен характер.

Потънало в пролетна зеленина и благоухания аромат на Царицата на цветята, село Павел баня, Старозагорско, живее в очакване на празничния ден – първия национален Празник на розата, пише БТА на 2 юни. Просторните благоустроени улици са събрали многообразието и красотата на пъстроцветните багри от разицфтелите рози, големите художествени плакати, обкичили фасадите, разказват за едно богатство, раждано от земята ни от векове, гордост и слава за страната ни. Сред пъстроцветните розови лехи е оформена и алеята на майсторите – розопроизводители, изтъкнати

първенци и ударници. Всичко това придава една неповторима внушителност на очаквания празник, който ще събере хиляди трудещи се от кооперативните стопанства – розопроизводители от страната, много гости от столицата и чужбина, български и чуждестранни туристи.

Днес всички пътища на родината отвеждат към сърцето на Розовата долина. В този дивен кът, така щедро надарен с красотата и богатство, се събраха хиляди хора, сред които и много чуждестранни туристи, пише на 4 юни кореспондентът на БТА от Павел баня Мария Стоянова.

За първия национален Празник на розата тук гостуват редица политически дейци от страната, както и посланици на различни страни, сред които Съветския съюз, Румъния, Албания, Виетнам, Китай, Австрия, Индонезия и груги.

Празникът започва с манифестация на кооператорите от стопанствата – розопроизводители. Пред трибуната, на целия площад сред селото, сякаш се бе пренесъл чудният свят на багрите, съкровището на розовите градини, пише Стоянова. Волни физкултурни съчетания на младостта на Розовата долина, с които се пресъздават различни моменти от отглеждането на розата, радостта на розоберачките от богатите плодове на труда, моменти от живота и борбите на населението от този край и от историята на нашия народ.

Около обяд кооператори и гости се отправят към розовата градина на стопанството в западния край на селото, където е извършен традиционният обред на розобер.

На полето сред зеленината и уханието на рози се състои и голям събор, посветен на първия национален Празник на розите.

Казанлък, 6 юни 1986 г. С много песни и танци жителите и гостите на града отбелязват началото на розобера

Казанлък, 6 юни 1986 г.

Сборът е открит от първия секретар на Окръжния комитет на БКП в Стара Загора Христо Шанов. А в доклада на заместник-председателя на Министерския съвет Петър Танчев за успехите в розопроизводството у нас е отбелязано, че България заема първо място в света по производство на розово масло и остава ненадмината в постигането на високо качество. Той говори за упорития и всеотдаен труд на кооператорите и селскостопанските специалисти в отглеждането на розовата култура, като посочва, че през миналата година планът за розовия цвят е изпълнен на 170 %. Подчертавайки големите грижи на правителството за развитието на розовата култура, Танчев заявява, че постановлението за развитието на Розовата долина през следващите години ще спомогне да се създадат в стопанствата почти два пъти повече насаждения в сравнение с 1965 г., значително ще се разшири и усъвършенства материално-техническата база на стопанствата от Розовата долина, която ще се превърне в още по-привлекателен обект за международния и вътрешния туризъм.

На тържеството са раздадени награди от Министерството на земеделието на изтъкнати майстори – розопроизводители, на стопанства, бригади и звена.

1968 г.

Преди 60 години в нашата страна се поставя началото на научната дейност, свързана с отглеждането на розата и етеричномаслените култури.

През 1907 година към държавния разсадник в града е създадено опитно поле със задача разработване на агротехниката, торенето, борбата с болестите и неприятелите и селекцията на казанлъшката роза, пише БТА в края на месец май.

Тази бележита годишнина е тържествено отпразнувана на 31 май. На юбилейната научна сесия са изнесени доклади за най-новите постижения на колектива на Института по розата, етеричномаслените и лекарствени растения. За изминатия път говори и директорът – старши научният сътрудник Васил Стайков. В приветствието на акад. Павел Попов, заместник-председател на Академията на селскостопанските науки, е дадена висока оценка на редица научни постижения на института.

Открита е и новата сграда на института. Обзаведените със съвременна апаратура лаборатории създават условия за по-добра научно-изследователска работа.

* * *

На 2 юни Казанлък отбелязва Празника на розата.

„Една традиция, надживяла векове, днес отново внесе празнично оживление в града на Розовата долина. Един самобитен народен празник, свързан с вековната слава на този край, всяка година се превръща в общонародно тържество в прослава на мирния труд на хората, на красотата и плодородието на този кът на родината. Много разнообразие донесе и днешният Празник на розата. На тържеството присъства група чуждестранни младежи и девойки, които са у нас за подготовка-

та на предстоящия Девети световен младежки фестивал, туристи от Съветския съюз, Унгария и други страни, много гости от страната“, разказва БТА от деня.

Розоберът е направен в насаждението на Института по розата край града. Облечени в народни носии, розоберачките и розоберачите с песни и хора се отправят към градината. След това тържеството се пренася на градския стадион, където директорът на института Васил Стайков произнася слово.

Най-възбуждащата част на празника е карнавалното шествие. Тук традиция и съвременност си дават среща, за да покажат непрестанния възход на този край през годините на народната власт.

1969 г.

На 8 юни Казанлък отново оживява с настроението на един празник, надживял векове. По традиция в началото на розобера се организира наро-

5 юни 1989 г. Празникът на розата в Казанлък

ден празник, посветен на Царицата на цветовете – розата. Тук той е свързан с маслогайната казанлъшка роза, разнесла славата на България по света. Съхранил многообразието на народните обичаи, свързани с розата, в наши дни празникът се превръща в манифестация на успехите в розопроизводството. На отглеждането на маслогайната роза сега се отделя голямо внимание, а Казанлък се гордее като производствен и научен център на розовата култура, пише в новина на БТА.

Празникът на розата събира много трудеци се, хора на науката, майстори - розопроизводители, гости от страната и чуждестранни туристи. В розовата градина на Института по розата и етеричномаслените и лекарствени растения е пресъздаден розобер. След това участниците в тържеството се запознават с новата експозиция на единствения по рода си у нас музейен кът на розопроизводството. Достигнал вече мащабите на музей, обогатен с много нови експонати, той привлича посетителите с интересните документи и предмети, в които е отразена столетната летопис на една голяма слава на България.

След това празникът се пренася на градския стадион. Старши научният сътрудник при Института по розата Никола Астажов говори за развитието на розопроизводството у нас, изпълнена е и художествена програма. А вечерта се състои карнавално шествие и бал на розата.

1970 г.

Празникът на розата в Казанлък на 7 юни привлича много трудеци се от този край, чуждестранни туристи от Съветския съюз, Германската демократична република, Югославия, Англия, ГФР.

В градината на Института на розата и етеричномаслените култури край града се състои празничното тържество. Гено Танев – директор на предприятието „Българска роза“, говори за развитието на розопроизводството в този благодатен край. След това девойки в национални носии изпълняват ритуала по розобера.

Следобед на площада в града се състои карнавално шествие на „Цветовете и смеха“. Празникът завършва с народно веселие „Розовата долина пее и танцува“.

Казанлък, 2 юни 1986 г.
Моменти от празника

1971 г.

На 5 и 6 юни тази година в Казанлък ще се чества най-тържествено Празникът на маслодайната роза, празникът на културата, която вече векове разнася славата на България по целия свят. С подготовката на това хубаво събитие и с развитието на етеричномасленото производство са запознати на пресконференция в СБЖ в началото на месеца представители на печата, БТА, радиото и телевизията, както и чуждестранни кореспонденти, акредитирани у нас.

Заместник-председателят на ОНС в Стара Загора Тотю Белчев говори за всемирната известност на маслодайната казанлъшка роза, за българските масла от лавандула и мента, които със своите качества са сред най-известните в света.

Директорът на института по маслодайната роза, етеричномаслените лекарствени култури в Казанлък Васил Стайков говори за успехи в създаването на нови сортове, по-високодобивни, устойчиви на болести и пригодни за механизирано отглеждане, с разработването на нови, по-ефективни технологии.

Председателят на Градския народен съвет в Казанлък Бончо Милев се спира на разнообразната и интересна програма, по която ще протече Празникът на розата, който от година на година от народен празник става и все по-интересна международна проява. Тази година на него ще присъстват над 1200 граждани от Съветския съюз, ГФР, Югославия, Полша, Дания и други страни.

На 6 юни в Казанлък, града на Розовата долина, е тържествено честван националният Празник на розите. Тук си дават среща кооператори от Старозагорски и Пловдивски окръг, които отчитат своите успехи в розопроизводството.

Празникът е открит в розовата градина на Института по маслодайната роза, етеричномаслените и лекарствени култури. Председателят на Градския общински народен съвет в Казанлък Бончо Милев поднася сърдечно приветствие, а след това е изпълнен народният обичай „Розобер“. Част от програмата е и манифестация на розопроизводителите.

На митинга, посветен на празника, слово произнася министърът на земеделието и хранителната промишленост Вълкан Шопов, който изтъква, че 80% от износа на розово масло на световния пазар се осъществява от нашата страна.

Създават се комплекси за механизирана обработка и за преустройството на розопроизводството на промишлена основа. Шопов подчертава и големите завоевания на науката в подобряването на сортовия състав и научните изследвания за отглеждането на розата.

С много изненади е изпълнено карнавалното шествие на цветята и младостта, в което оживяват картини от бита на населението в Розовата долина, обаяни от колорита и самобитния дух на „нашенците“.

1972 г.

На 3 и 4 юни в Карлово ще се състои четвъртият национален Празник на розата, съобщава БТА в края на май. Празникът на младостта и красотата тази година предвижда тържествена вечер в Карлово, розобер в градините край града, манифестация на розопроизводителите и трудещите се от Долината на розите, както и митинг, на който ще бъдат наградени първенците в розопроизводството.

Ще бъдат уредени изложби на цветя и продуктите получавани от розата, художествена изложба, изложба на майсторите на художествени занаяти и други.

Вечерта на 3 юни розата, символ на красотата, събира на централния площад в Карлово младостта и силата на този край. Хиляди младежи и девойки, граждани и гости от страната и чужбина вземат участие в предпразничната вечер, посветена на Празника на розата.

Потънал в зеленина и рози, градът е в празнична премяна. Носи се гъхът на чудния цвят, се посочва в новината на БТА.

Двеста и петдесет факлоносци откриват предпразничната вечер. Внушителна група от сто кукери представя чудесните ритми на кукерския танц. Танцът подема младежите и девойките, които вият народно хоро... Така започва младежкото увеселение.

По време на пролетната вечер чрез конкурс е избрана „Роза на празника“ и феи за свитата ѝ. При тържествен ритуал „Розата“ е коронясана Славка Цветкова. Връчен ѝ е символичен жезъл – „Златна роза“.

Предпразничната вечер завършва с художествена програма, с карнавал и младежко увеселение.

На 4 юни Карлово – столицата на четвъртия национален Празник на розата, е по-красив от всякога. Потънал в зеленина и цветя, изпълнен с музика и песни, градът на Апостола на свободата събира младостта на страната, пролетта на родината, за да славят нашата гордост – розата, пише БТА в новина от деня.

В разиъфналите розови градини между Сопот и Карлово стотици розоберачки и хиляди гости от страната и чужбина посрещат гостите, сред които и представители от политическия живот в страната и региона. На тържеството присъстват шефове и членове на дипломатически мисии, акредитирани у нас.

1973 г.

На 3 юни в Казанлък се провежда петият национален Празник на розата. Събитието се превръща в своеобразен преглед на постиженията на нашата страна в развитието на розопроизводството, на приноса на науката и практиката в утвърждаването на отрасъла в социалистическата икономика на този край.

Гости на празника са български политици, както и шефове и членове на дипломатически мисии, акредитирани у нас.

В градината на Института по розата, етеричномаслените и лекарствените култури е изпълнен ритуал на розата, с който започва и празникът.

В центъра на града се състои манифестация на розопроизводителите от Старозагорски и Пловдивски окръг. Отличие за първенец в розопр-

3 юни 1991 г.
Празник „Казанлъшка роза 91“.
Кадр от традиционния ритуал по започване на розобера в града

изводството за 1972 година се връчва на ТКЗС в село Найденово, Старозагорски окръг.

Празникът завършва с шествие на цветята, красотата и младостта под патронажа на Царица Роза 1973 г. като символ на вечния стремеж на трудовете хора за мир, труд и благоденствие.

Открити са и художествена изложба на изобразителното изкуство с творби на наши художници, посветили творчеството си на Розовата долина, и изложба на парфюмерийни и козметични изделия, на цветя, на декоративни и пойни птици.

1974 г.

На 8 юни населението и много гости на Казанлък, наши и чуждестранни туристи от Съветския съюз, ГФР, Холандия, Франция, Япония и други страни участват в традиционния Празник на розата.

Този път средище на празника е Институтът по розата, етеричномаслените и лекарствени култури. Той започва с розобер в градината на института. По народен обичай девойки и младежи в народни носии навлизат в богатата с цвят градина, изпълнявайки народни песни, с които трудовете хора са изразявали радостта си от богатата реколта.

Участниците в празника се запознават и с музейната експозиция за казанлъшката роза, уредена в института, както и с инсталацията за прера-

ботката на розовия цвят и получаването на световноизвестното българско розово масло.

Открита е изложба на цветята и птиците в града, провеждат се и спортни състезания.

1975 г.

На 8 юни в града на Розовата долина – Казанлък, се провежда традиционният Празник на розата, организиран от Градския съвет за изкуство и култура. Тържеството се провежда в розовата градина на Института по розата, етеричномаслените и лекарствени култури в града. Сред гостите на празника е министърът на машиностроенето и металургията Тончо Чакъров.

Красотата на този самобитен народен празник привлича над 3000 чуждестранни туристи от Съветския съюз, ГФР, Франция, Дания, Югославия и други страни, много трудещи се от града и района.

С приветствие към участниците в празника се обръща председателят на Градския народен съвет Станчо Коев, който говори за развитието на розопроизводството в района на аграрно-промишления комплекс „Розова долина“ с център Казанлък.

1976 г.

Празникът на розата в Казанлък тази година се състои на 6 юни. „Той бе възторжена прослава на труда на създателите на едно богатство, раз-

Казанлък, 5 юни 1989 г.

Казанлък, 12 юни 1989 г.

несло славата на отечеството по света“, пише в новината на БТА от деня.

Заедно с розопроизводителите тук са и хиляди туристи от Съветския съюз, ГДР, Чехословакия, Унгария, Франция, Англия, Испания, група чуждестранни журналисти от Индия, Англия, Франция, Гърция и други.

Розопроизводителите са поздравени за всеотдайния им труд, след което е открит розоберът в Розовата долина.

По случай празника са уредени изложби на цветя, пойни птици и парфюмерийни изделия.

* * *

С изложба на новите творби за Розовата долина на 8 юни е закрит Вторият международен пленер, който се състои в Казанлък в продължение на петнадесет дни. Майстори на изобразителното изкуство от Съветския съюз, Чехословакия, Полша, ГДР, Унгария, Румъния, Югославия и България се запознават непосредствено с бита и труда на хората, черпят вдъхновение за своите творби от красотите, историческото минало и настоящето на този кът на родината. Част от създадените произведения е планирано да останат във фонда на художествената галерия в града.

На закриването на пленера присъства председателят на Съюза на българските художници Светлин Русев.

1977 г.

На 24 февруари БТА съобщава, че колективът от Института по розата, етеричномаслените и лекарствени култури е постигнал нов успех в селекцията на декоративни рози. Създадени са

четири нови сорта с различни цветове. Те имат едър цвят с диаметър на листа от 8 до 10 см и голям брой венечни листа от 36 до 55. Розите цъфтят по-дълго. Държавната сортова комисия утвърждава новите сортове, създадени от проф. Васил Стайков, Иван Калайджиев и Христо Чорбаджийски. С тях колекцията на българските декоративни рози, създадени в института, достига 23 сорта.

1979 г.

Четвъртият международен пленер „В Долината на розите“, организиран от Съюза на българските художници, Окръжния и Общинския съвет за култура, отново събра майстори на четката от различни страни, предава БТА от Казанлък на 28 май. За участие в това рисуване на открито пристигат художници от ГДР, Италия, Полша, Румъния, Съветския съюз, Унгария, Чехословакия. Сред художниците от нашата страна, които ще участват, са Дечко Узунов и Светлин Русев.

Творците черпят вдъхновение от красотите на този кът на България, от неговото динамично социалистическо настояще и паметниците от богатото историческо минало, се посочва в съобщението. Двадесет и пет дни художниците ще бъдат в близост до живота на трудовете хора, ще се срещат с работнически колективи, ще се запознаят със социално-икономическото развитие и природните забележителности, за да се родят нови творби. Очакванията са те да обогатят художествената култура на града, създавана от поколения изтъкнати български художници, родени и творили тук.

Казанлък, 12 юни 1989 г.

Накрая ще бъде уредена изложба на произведения, създадени от участниците в пленера, част от които ще останат притежание на художествената галерия на домакините.

1981 г.

На 2 юни в Казанлък започва Петият международен пленер „В Долината на розите“. Художници от Съветския съюз, ГДР, Унгария, Чехословакия, Полша, Румъния и България ще посветят своето творчество на бита и труда на хората от този красив кът на нашата страна, където са се родили, живели и черпили вдъхновение много изтъкнати майстори на четката.

Открита е и постоянна експозиция на произведения на пленеристи, в която са показани 45 творби на участвалите художници досега.

1982 г.

На 6 юни специалният кореспондент на БТА в Казанлък Е. Петрова предава как жизнерадост, красота и приятно уханье на рози съпровождат в празничния ден жителите от Розовата долина. От ранна утрин към полята с маслодайна роза, която вече 300 години разнася името на България по света, се отправят производители и жители на Казанлък на фолклорния празник „Роза 82“. Колоритният ритуал – „Розобер“, станал символ на красотата, младостта и трудолюбието, привлича

и стотици гости от страната и чужбина.

Първа приветства гостите Царицата на розите – младо момиче, облечено в красива розова рокля, което пожелава плодородие и благоденствие на родния край. По стар обичай с първите рози са обкичени гостите. След това на централния площад в града се състои празнично шествие.

1983 г.

От древни времена розите в Казанлъшкото поле са символ на България, пише на 26 май кореспондентката на БТА Еличка Петрова. В края на май, когато по върховете на Стара планина още белеят снеговете, в долината разцъфтяват нежни розови цветове. Започва един от най-красивите и живописни празници в трудовия календар на българина – розоберът.

Този самобитен национален празник привлича гости от много страни. И тази година от 3 до 10 юни в празника ще участват хиляди туристи от Съветския съюз, Швейцария, Гърция, Австрия, Франция, ФРГ и други. В розовите полета край Карлово и Казанлък пред тях ще бъде показан старинният български ритуал „Розобер“. Туристите ще разгледат Музея на розата и неговата богата експозиция от снимки, документи и оригинални експонати, разказващи за производството и търговията с розово масло.

Празникът роди и идеята за организиране у нас всяка година на международна журналистическа среща „Българска роза“, на която журналисти от различни страни ще беседват по определени теми

и ще се запознават с известни туристически райони в страната. Тазгодишната среща ще бъде втора и ще бъде посветена на планините на България. В нея ще участват над 30 журналисти от 21 страни. Срещата ще завърши в навечерието на Празника на розата с присъждане на наградата на Държавния комитет по туризма и Българската секция на ФИЖЕТ на чуждестранен журналист, поместил най-много и най-хубави материали за нашата страна в периода от април до април. За първи път през тази година ще бъде връчена и наградата на град Казанлък на чуждестранен журналист, поместил интересни материали за града и Празника на розата.

* * *

На 28 май в Казанлък започва Шестият международен пленер по живопис „В Долината на розите“. Художници от Съветския съюз, ГДР, Полша, Румъния, Венецуела и България се събират тук, за да сътворят творби, посветени на красотата на този кът. В продължение на 25 дни те ще се срещнат в трудови колективи, ще посетят културно-исторически забележителности. Пленерът ще завърши с изложба, на която ще бъдат показани новите живописни произведения. Най-добрите от тях ще бъдат отличени със специални награди, а някои ще останат във фондовете на художествената галерия в града.

1984 г.

От 28 май до 4 юни България ще бъде домакин на Третата международната журналистическа среща „Българска роза“. В нея участват над 30 чуждестранни журналисти от 20 страни. Организаторите на срещата – Българската асоциация за туризъм и отдих и Българската секция на ФИЖЕТ-АБУЖЕТ, и тази година са подготвили интересен маршрут за пътуване, съответстващ на основната тема: „Крайбрежието – не само ваканция на море, но и история, култура, традиция, спорт и балнеология“.

След няколкодневно пътуване по Южното Черноморие, Слънчев бряг и Златни пясъци в курорта Албена ще се състоят творчески разговори и дискусии. Срещата ще завърши в Казанлък с традиционния Празник на розата, където журналистите ще наблюдават този самобитен български ритуал по прибирането на розовия цвят. Тук ще бъдат връчени и ежегодните журналистически награди – „Българска роза“ и наградата на кмета

на град Казанлък. И тази година в този конкурс участват десетки чуждестранни журналисти, които публикуват в периода между двете срещи стотици материали за туристическа България.

* * *

Колекцията на българските декоративни рози има ново попълнение, съобщава БТА от Казанлък на 30 май. Това са трите нови сорта „Марушка“, „Полина“ и „Теодора“. Досега проф. Васил Стайков с колектив от учени е създавал 26 български сорта. Всички те имат свой характерен цвят, като „Елегия“ е най-тъмната от всички червени рози, известни досега в света, или изменящата се „Албена“, която започва да цъфти жълто, а накрая добива червен цвят, така че на един храст едновременно могат да се видят жълта, розова и червена роза.

Българските сортове рози имат и редица международни отличия.

При тяхната селекция са използвани различни сортове, набор от различни страни. В Института по розата в града са събрани над хиляда сорта от световната селекция декоративни рози.

* * *

На традиционния Празник на розата в града, превърнал се в голям научен и производствен център, се дава признание към труда на хората в този край, които носят красота и умножават едно голямо богатство на страната, пише на 3 юни кореспондентът на БТА Мария Ангелова от Казанлък. Култът към Царицата на цветята – розата, се свързва с казанлъшката маслодайна роза и с вековните традиции в нейното отглеждане.

Изложби от изделия от розово масло и други етерични масла представят развитието на българската фармацевтична промишленост. Потребителите са привлечени от голямото разнообразие от българска козметика, която се изнася в повече от седемдесет страни на света. С вечния символ на живота – красотата, е свързана и изложбата на цветя, уредена за празника, която разкрива стремежа на населението от Розовата долина да създава уют в своя дом.

По случай празника е открита и изложба на творби от фонда на асамблеята „Знаме на мира“, която включва над 100 рисунки на деца от различни страни.

На празника розопроизводители и туристи от над 20 страни на света участват и в един от най-интересните ритуали – розобера, в Института по розата, етеричномаслените и лечебни култури.

1985 г.

Четвъртата международна журналистическа среща „Българска роза – 85“, организирана от Българската асоциация за туризъм и отдих, Съюза на българските журналисти и Българската секция на международната асоциация на журналистите, пишещи по проблемите на туризма АБУЖЕТ, тази година привлича над 40 журналисти от различни страни на Европа, Азия и САЩ, предава БТА от Казанлък на 8 юни. В продължение на една седмица те се запознават с различни центрове на туризма у нас – като София, Боровец, Рилски манастир, Сандански, Мелник, Банско, Пловдив, Слънчев бряг и Казанлък.

1987 г.

На 7 юни Празникът на розата в Казанлък отново среща стопаните на едно национално богатство с многобройните му почитатели у нас и от различни страни по света. За розопроизводителите той е признание за техния труд.

Сред гостите на празника са политически дейци от страната, както и представители на дипломатически мисии у нас. Уредени са и изложби на цветя, където са показани над 10 000 декоративни рози. Разнообразна е експозицията на „Фармахим“ – с богатата колекция от изделия, в основата на които е българското розово масло. А самобитното народно творчество на населението от Розовата долина е представено с концерт на самодейни състави.

1988 г.

За двадесетия юбилеен Празник на розата в Казанлък пристигат приятели на българската роза от повече от 23 страни на планетата, както и много гости от цялата страна, съобщава БТА на 5 юни.

За традиционния празничен ритуал – розобер в градините на Научния институт по розата и етеричномаслените и лекарствените култури в града, са дошли представители на властта, както и туристи.

Гостите посещават института, където неговият директор Спас Куртев ги запознава с постиженията му. Празникът продължава на градския стадион „Цвятко Радоинов“, където час преди започването му вече няма свободно място. Парадът на младостта е открит от 18-годишната абитуриентка Перуника Добрева.

1989 г.

На 2 юни пристигналите за участие в Осмата международна среща „Българска роза“ журналисти посещават Казанлъшката тракийска гробница и участват в откриването на танцовия фестивал на побратимените с Казанлък градове – „Дружба '89“. През деня пристигат и участниците в Третия национален фотопленер.

В програмата на празника е и започналият Девети международен пленер по живопис „В Долината на розите“.

Вече са известни наградите на тазгодишния международен журналистически конкурс „Българска роза“. Голямата награда на Българската асоциация за туризъм и отдих и на българската секция на ФИЖЕТ е присъдена на Белгийската телевизия.

1990 г.

Казанлъшката роза е еталон за маслодайност. С този сорт са засадени десет хиляди декара в землищата на Казанлък, Павел баня и Найденново. Специалистите от комбинат „Българска роза“ и от неговия институт смятат да подобрят тази година ефективността от производството на розово масло. За целта в технологията се въвеждат биостимулатори, се казва в новина от 1 юни.

Новата технология се експериментира във фабрика „Роза“, Казанлък. Очаква се да се повлияе на най-важния показател при производството – рангемана, който зависи от количеството суровина за добив на единица розово масло.

Резултатите от прибраната досега 50 на сто реколта показват, че скоро комбинат „Българска роза“ ще достигне планираното количество розов цвят, а средният добив от декара ще бъде с 40 на сто по-висок от очаквания. Ако и експериментът в добива на розово масло успее, маслодайността ще се определи не само от сорта, а и от технологията.

* * *

На 2 и 3 юни в Казанлък са проявите, посветени на Празника на розата. Многобройни са изложбите, концертите, фестивалите. За другата на майсторите на народните и художествени занаяти от Южна България показва десетки образци на художествено-изобразителното творчество – резби, пластика, металоковане.

На една от импровизираните сцени в увеселителния парк край града е районният събор на народното творчество „В Долината на розите“. В градската художествена галерия е уредена изложба от неизвестни творби на Дечко Узунов, а хор

Казанлък, 12 юни 1989 г.

„Магригал“ изнася концерт в храм-паметника „Шунка“.

Вечерта на 2 юни е официалното откриване на Празника на розата. За събитието в града присъстват журналисти от 14 страни, между които САЩ, Франция, Норвегия, Съветския съюз, Португалия, Финландия, ФРГ и други. Те са участници в Деветата международна журналистическа среща „Българска роза“. В рамките на програмата е и връчването на наградите на авторите на журналистически публикации за България в чуждестранния печат през 1989 г.

1992 г.

На 6 юни в Казанлък започва 24-тият традиционен Празник на розата. На церемонията по официалното откриване е връчена ежегодната журналистическа награда от международния конкурс за най-добро отразяване на празника през изминалата година.

1993 г.

На 4 юни е открит 25-ият юбилеен Празник на розата в Казанлък. Преди започването на галаспектакъла на естрада пред културния дом „Арсенал“ гостуващи състави на международния детски фолклорен фестивал в града изнасят концертна програма. Делтапланери и самолети поръсват площада с розова вода, розов цвят и рекламни материали.

Фанфари възвестяват началото на спектакъла. Цар Севт, гревен тракийски владетел на Севтополис (Казанлък), придружен от факлоносци, пристига на празничния площад. Бавно се разтваря голям макет на роза, в която е самата Царица на празника. Цар Севт поема ръката ѝ с богослов и я коронясва.

След благопожеланията на Царица Роза кметът на града Бончо Сарафов обявява празника за открит.

* * *

На 6 юни Празникът на розата завършва. Кулминацията тази година е празничното шествие, в което участва пъстра редица от всякакви возила – от магарешки каручки до мерцедеси. Стотици хлопци и чанове огласяят площад „Севтополис“, откъдето тръгва шествието, за да премине през централната част на града към розовите градини. Пред погледа на казанлъчани и гостите им оживяват различни литературни герои. Розовите градини се изпълват с пъстрите носии на розоберачките, които по стар обичай се надпяват, докато берат скъпоценния цвят.

1994 г.

На 30 май на специално организираното ревю-спектакъл на абитуриентите жури избира тазгодишната царица на Празника на розата в Казанлък. Това е Надежда Цветкова, абитуриентка на средно училище „Екзарх Антим Първи“ в града. Според регламента царицата се избира сред абитуриентите на всички училища в града,

Казанлък, 5 юни 1988 г. Розоберът като част от празника

изграждат ваканционни селища в Казанлък и в града си, а френският парфюмериен гигант е пожелал да пренастрои рецептите си за използване на българско розово масло, понеже в последните 15 години „Шанел“ използвал суровината от южната ни съседка.

1998 г.

На 30 май за 30-и пореден път в Казанлък ще бъде открит фестивалът Празник на розата, който ще продължи цяла седмица. Различни прояви ще бъдат посветени на традиционното производство по българските земи – получаване на розово масло, съобщава на пресконференция в края на месеца кметът на Казанлък Иван Гороломов.

Тържественото откриване на празника ще стане с избирането на Царица на розата. Очаква се да присъстват официални делегации от японския град Фукуяма, където също се организират празници на розата, и от френския – Сент Ерблан, с който Казанлък си сътрудничи повече от десет години. Ритуалът „Розоварене“ ще бъде показан в една от най-старите розоварни в града.

В традиционния фолклорен фестивал ще участват състави от Беларус, Словакия, Турция и Чехия.

1999 г.

Вечерта на 29 май за 31-ви път в Казанлък се избира Царицата на розата. За короната претендират 11 абитуриентки от града.

Царицата ще получи 500 долара и ще пътува до град Фукуяма, Япония, който е побратимен с Казанлък. Акира Мацуи, посланик на Япония у нас, е председател на журито.

Коронацията на Царица Роза ще бъде на 4 юни, когато се откриват традиционните празници на розата.

* * *

В началото на юни цар Севт Трети коронацията 18-годишната Деница Запрянова, която е избрана за Царицата на розата. Тя е абитуриентка от Средно художествено училище „Дечко Узунов“.

В новината на БТА се съобщава, че за първи път Казанлък ще бъде домакин на търговско изложение „Долината на розите“, което отваря врати на 5 юни в Дом на културата „Арсенал“.

В града на розите очакват пристигането на посланиците на Уругвай, Кувейт, Мароко, Египет, Унгария, Дания и Китай, както и на военните ата-

шета на САЩ и Великобритания.

На 6 юни ще бъде отбелязан денят на Казанлък. За празниците ще гостуват делегации от кметствата на побратимените градове Сент Ерблен, Франция, Верия, Гърция, и Натканижа, Унгария.

* * *

Вековен гюлански казан е разпален на 6 юни в Казанлък от директора на единствения Музей на розата в нашата страна Косьо Зарев. От казана потича благоуханно розово масло.

По традиция от 1903 година на този ден в Казанлък отбелязват празника на маслогайната роза. В Розовата долина в началото на века са нарекли празника на милосърдието, красотата и младостта.

Казанлък е единствения град в света, който има празник на маслогайната роза. Празник на декоративната роза отбелязват в Япония и от 1992 година – в Германия, пише още в съобщението на БТА от деня.

Инженер Макс Дързев, българин, който живее в Германия, обявява пред репортер на БТА, че гаярва доктората на баща си г-р Иван Дързев – „Розовата култура в България“, както и средства за превода му на български език, на Музея на розата в родния град на баща си.

Докторатът е издаден през 1923 година в Мюнхен, Германия, и е пълно изследване на българската маслогайна роза. Догодина по време на Празника на розата е планирано Казанлък да бъде домакин на международен научен семинар „Маслогайната роза“.

но титулярка става само претендентка, родена в Казанлък. Надежда Цветкова получава като награда сребърен мускал с розово масло, застраховка на ДЗИ за 100 хиляди лева и трудова книжка от фирмата „Българска роза – Севтополис“. Същата фирма ѝ осигурява екскурзия до САЩ през месец юни, а друга фирма – „Мартини“ – екскурзия до Италия. Тази фирма ѝ предоставя и избор на бижута от свой магазин на стойност 2 хиляди лева.

Царица Роза ще бъде коронясана на ритуала при откриването на тазгодишния Празник на розата на 3 юни.

1996 г.

На 8 юни в Казанлък е открита изложба с творби на 10 художници от страната, сред които Светлин Русев, Любен Зидаров, Георги Чапкънов, Янаки Кавръков. Тя е част от програмата на тазгодишния Празник на розата. Изложбата е в рамките на възстановения след няколкогодишно прекъсване пленер „В Долината на розите“.

Пленерът е организиран от СБХ и община Ка-

занлък със съдействието на казанлъшкия предприемач Илиян Дончев, който ще получи по една творба от всеки художник.

Сред показаните творби са „Етюд от стария град“ на Светлин Русев, „В Долината на розите“ на Любен Зидаров, „Разходка“ и „Отражение“ на Янаки Кавръков. Георги Чапкънов показва малките си пластички „Привечер“ и „Заплаха“.

1997 г.

България достигна рекордно ниския 10-процентов дял от световното производство на розово масло. Преди 15 години у нас се е произвеждала 80 на сто от световната продукция, казват на пресконференция на 3 юни организаторите на провеждащия се в края на седмицата в Казанлък 29-и Празник на розата.

В рамките на събитието се обсъжда законопроект за защита на розопроизводителите. Инвеститорски интерес към българското розопроизводство е проявен от японския град Фукуяма и от френската фирма „Шанел“. Японците искат да

3 юни 2005 г. С фолклорни изпълнения на български състави е открит Международният фолклорен фестивал „Магдебета на Балканите“, който се провежда в рамките на Празника на розата в Казанлък

5 юни 2011 г. Ученички в народни носии от всички училища на Казанлък се включват в розобера тази година

2000 г.

Световна конференция по проблемите на розопроизводството започва на 28 май в Казанлък. Това е първи по рода си научен форум, на който ще се дискутират генетичните ресурси, селекцията биохимията, молекулярната биология, производството и маркетингът на продукцията от маслодайна и декоративна роза. Лекторите са от Япония, Франция, Турция, Израел, Иран и България.

Форум „Роза 2000“ се организира от Научния институт за розата и етеричномаслените култури (НИРЕЛК) и японски учени.

* * *

Български и японски учени ще работят заедно по селекцията на нов вид роза, която ще се основава на българската маслодайна роза и на японската декоративна роза, пише БТА на 29 май.

Японският бизнес иска да инвестира в розопроизводството в България заради уникалния климат и качества, заявява проф. Хидео Окава, ръководител на Катедра „Биология и околна среда“ в университета в Кобе – Япония. Той обявя, че заедно

със сътрудниците си ще изготви послание към индустрията на Япония след края на конференцията, която се провежда в Казанлък.

Международна конференция на тема „Роза 2000“ е открита от проф. Окава и проф. Атанас Атанасов, директор на Института за генно инженерство. В продължение на четири дни учени от различни страни ще дискутират генетичните ресурси, селекцията, производството и маркетинга на продукцията от маслодайна и декоративна роза.

В 2000 г. се крие тайната на Царицата на цветята. От 93 години те се проучват в единствения на света Институт за розата, който се намира в град Казанлък. Съвместната дейност между България и Япония ще се реализира на база коопериране на университета в Кобе – Япония, Института за генно инженерство в Костинброд и казанлъшкия институт. Създаването на международен консорциум за развитие на розопроизводството е темата, която ще се разисква на кръгла маса през последния ден от конференцията.

* * *

18-годишната Христина Мухтарова е Царица Роза през тази година. Абитуриентката от гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ за първи път е избрана с гласовете на зрителите на шоуто в зала „Арсенал“ и на двете местни телевизии „Емотон“ и „Казанлък“, които са наблюдавали спектакъла, съобщава БТА на 28 май.

За титлата претендират 13 абитуриентки, които освен с чар омайват с интелект и културни умения. Победителката получава безплатен билет до Хирошима от японските авиолинии АНА. Царица Роза ще участва през тази година в Празника на цветята във Фукуяма.

Коронацията ще стане на 2 юни на пищно шоу в центъра на града.

За Празника на розата се очакват гости от побратимените с Казанлък градове, дипломати и бизнесмени.

Розоберът тази година ще бъде демонстриран в градините на село Горно Черковище, където се намира най-големият розов масив в Средна гора.

В програмата е включена и фотозложбата „Празникът на розата през годините“ на фотограф-художника Бедрос Азинян. Той ще представи освен своите ленти и ленти на фотографите, снимали през изминалите 31 години традиционните Празници на розата в Казанлък.

* * *

Производството на българско розово масло започна да се съвзема след тежките удари на икономическата криза от началото на 90-те години, предава АФП, цитирана от БТА на 6 юни.

Макар че българите са измислили розовото масло и в продължение на дълги години са били негови единствени производители, след 1915 година започва отглеждането на маслодайни рози и в Турция, твърди Георги Чаушев, директор на Института по маслодайната роза в Казанлък.

Понастоящем площите с насаждения в Турция са два пъти по-големи, отколкото тези в България, заявява Доминик Рок, отговарящ за региона във френското дружество „Биолан“, което произвежда и закупува розово масло от България и Турция и го препродава на осемте най-големи производители на парфюмерия във Франция, САЩ и Швейцария.

По време на комунизма в България производството и износът на розово масло са се извършвали централизирано, припомня агенцията. Системата се разпада заедно с разпускането на комунистическите кооперации през 1990 година и с реституцията на земята.

Едва към 1997 година новите структури се ут-

върждават и земеделците започват да получават финансова помощ от страна на дружествата, заинтересувани от закупуването на тяхната продукция.

Един литър от розовото масло, получен при преработката на 3,5 тона розов цвят, струва между 3400 и 3700 долара на международните пазари. Между 2 и 2,5 тона розов цвят се събира от един хектар, като площта с розови насаждения в България е около 1200 хектара, твърди Иван Добрев, който преди 1991 година е бил икономически директор на военния завод „Арсенал“ в Казанлък, но по-късно се преориентира към производството на розово масло.

За да сме сигурни в качеството на розовото масло, ние възприехме стратегия за смесване на българското и турското розово масло, твърди Доминик Рок, чиято фирма разполага с инсталация за дестилация на розово масло в Турция.

4 юни 2017 г. В розовите масиви край казанлъкото село Крън е пресъздаден ритуалът „Розобер“, който е част от проявите за Празника на розата

1 юни 2003 г. В Казанлък завършват тържествата по случай 100-годишнината от първото празнуване на Празника на розата. На снимката: Царица Роза – 18-годишната Юлия Николова, се качва към своя трон

2001 г.

Английската журналистка Уест Макот подготвя публикация за българската роза, с която ще участва в конкурс на световноизвестното списание ВОГ на тема „Историята на парфюмите“, пише в новина на БТА от 27 май.

В Обединеното кралство за България е известно, че жителите ѝ живеят в панели, а в една подбалканска долина добиват розово масло, което е в основата на най-известните парфюми, казва за БТА Уест Макот. Англичанката, която работи за „Дейли телеграф“ и за „Таймс“, прекарва цяла седмица в Казанлък. Тя присъства на розобер в село Горно Черковище, посещава Института за розата и музея „Искра“.

Уест Макот е с впечатлението, че в Розовата долина живеят много слънчеви хора, съхранили многовековен уникален бизнес.

На 3 юни президентът Петър Стоянов гостува на Празника на розата в Казанлък. Той е посрещнат с военни почести на площада пред дом „Арсенал“.

2002 г.

Министър-председателят Симеон Сакскобургготски и неговата съпруга Маргарита Гомес Асебо и Сехуела ще посетят Казанлък на 1 юни. Това се съобщава на официалния сайт на правителството в края на май. Министър-председателят е патрон на Празника на розата в града.

Те ще бъдат посрещнати от кмета Стефан Дервишев на входа на Казанлък, където премиерът ще открие ново пътно съоръжение – Западна транспортен възел. След това той ще се срещне в общината с ръководството на Казанлък.

По-късно министър-председателят за кратко ще се присъедини към общоградското празненство по случай Деня на детето и ще посети Етнографския комплекс. Фолклорни групи от региона ще пресъздават ритуали, свързани с розобера, розоваренето и производството на глолова ракия. Гостите ще разгледат и най-старата текстилна фабрика в България – „Катекс“, създадена преди 150 години.

Премиерът ще открие национална кръгла маса по проблемите на розопроизводството, като по-късно ще посети частната розоварна „Еньо Хаджибончев“ в село Търничене. Там ще се запознае с целия затворен цикъл на производството на розово масло.

Екипи на две чуждестранни телевизии – японска и германска, пристигат в България специално за да отразят Празника на розата и посещението на премиера в Казанлък.

На 1 юни участниците на организираната в Казанлък кръгла маса на тема „Българската маслодайна роза и българското розово масло – национална идентичност и държавна политика“ настояват да се приеме закон за розопроизводството. В дискусиата участва и премиерът Симеон Сакскобургготски.

Първият и последният закон за розопроизводството е приет с указ от цар Борис Трети на 22 юли 1922 година, припомнят на дискусиата. Участниците настояват в пленарната зала да се разгледат трите законопроекта, които се дискутират през последните няколко години. В началото на XX век в България са отглеждани 65 хиляди декара маслодайна роза, преди 10 години – 25 хиляди декара, а днес – 11 хиляди. Голяма част от насажденията са 20-годишни и са близо до крайната граница на ефективност, разказват фермери. Те настояват единственият в нашата страна Научен институт за розата и етеричномаслени-

те култури и Министерството на земеделието и горите да създадат регистър на съществуващите растения.

Световното производство на розово масло е 3 хиляди килограма, българското участие е 40 процента. През миналата година това е два пъти по-малко от 90-а година. Розопроизводството е уникален поминък и производството трябва да се превърне в държавна политика, са препоръчали евроексперти, посочват още по време на дискусиата.

На срещата премиерът получава книгата „Първата кръгла маса на розопроизводителите – 1906 г.“. В обръщението си Симеон Сакскобургготски посочва, че селското стопанство е един от главните приоритети на нашата страна преди приемането ни в Европейския съюз.

2003 г.

Казанлъшкото читалище „Искра“ поставя съвместно с театър „Любомир Кабакчиев“ зрелищен спектакъл за времето на траките, с който се надява да влезе в маршрутите за културен туризъм.

На 14 май на открита сцена в парк „Тюлбето“ е предпремиерата на „Мистериите в долината“ – екс-

пресивен разказ за тайните на живота и смъртта, които са познавали древните тракийски племена по нашите земи. Спектакълът е единствен по рода си в България, твърди Васил Самарски, директор на казанлъшкия театър, който е един от партньорите по проекта.

На сцената са представени обредите по оплакването и погребението на загинал в битка тракийски вожд, 35 актьори в основните картини показват избора и умъртвяването на любимата съпруга на Вожда, явяването на Богинята Майка, която идва да отведе Избрания, отнасянето на тялото към гробницата и избора на новия Владетел.

Постановката е дело на Маргарита Градечлиева. Консултанти са д-р Валерия Фол от Института по тракология към БАН и Красимира Филипова, директор на Националния център за театър. Музиката е на Георги Арнаутов.

За връщането на времето влияние оказват и костюмите, които са изработени в пастелни цветове. Изработени са от естествени тъкани, обяснява сценографът Кънчо Касабов, който е възстановил облеклото по запазени рисунки.

Сцената е изградена от дърво и камък и се намира на метри от уникалната Казанлъшка тракийска гробница. Много светлинни и музикални ефекти ще съпътстват танците, а текст на 5 езика ще разяснява на гостите историята на мис-

Село Крън, 4 юни 2017 г. Ритуалът „Розобер“ е част от проявите за Празника на розата, който се чества за 114-и път

3 юни 2005 г. Участници във Международния фолклорен фестивал „Младежта на Балканите“, част от програмата на Празника на розата в Казанлък

териите. Спектакълът ще бъде предложен на гостите на предстоящия Празник на розата. Той ще се играе цяло лято пред чужди и български туристи.

Кубрат Саксбургготски, син на премиера Симеон Саксбургготски, и съпругата му Карла, облечена в български сукман, са сред официалните гости на Празника на розата в Казанлък на 1 юни.

Пред БТА Кубрат Саксбургготски споделя, че от малък знае за Празника на розата в България, който сега посещава за първи път. Той припомня, че баща му е патрон на тазгодишния Празник на розата.

Кубрат Саксбургготски и съпругата му опитват черганска пита, каракачанско сирене и глолово сладко от участниците в карнавалното шествие. С тях сред официалните гости е и министърът на културата Божидар Абрашев.

Кметът на Казанлък Стефан Дервишев и съпругата му окичват Кубрат и Карла с глолови венци.

Рокери, компютърни специалисти, кукери и фолклорни танцови състави от Сърбия и Черна гора, Румъния, Албания, Македония, Гърция и Турция се изреждат в дефилето по казанлъшките улици, което завършва на площад „Севтополис“.

2004 г.

Единственият в България Научно-изследователски институт за розата и етеричномаслените култури ще демонстрира за първи път розоварене на Световното изложение „Зелена седмица“, което се открива на 16 януари в Берлин. Пред посетителите ще бъдат прожектирани и кадри от традиционния за Казанлък Празник на розата, съобщава за БТА ст.н.с. Недко Недков, директор на института.

От Казанлък за Германия са отпътували 40 мускала с розово масло, реколта 2002-ра, две 5-килограмови кункуми и 100-литрови казани, които ще бъдат показани в българския павилион.

Участието в Световното изложение „Зелена седмица“ е първо за казанлъшкия институт.

На 5 юни в Казанлък е открита самостоятелна изложба на академик Светлин Русев. Тя е включена в Деветото издание на традиционния пленер „В Долината на розите“, който е част от културната програма на тазгодишния Празник на розата.

В художествената галерия на Казанлък художникът представя платната си след творбите на

своя учител Дечко Узунов.

Черешово топче, измайсторено в село Габарево, оглася площад „Севтополис“ два пъти, за да оповести началото на Празника на розата в град Казанлък на 6 юни. Хиляди туристи от цял свят посрещат тазгодишната Царица Роза – 18-годишната абитуриентка Боряна Чобанова. Заедно с тях и президентът Георги Първанов, под чийто патронаж се провежда тазгодишният Празник на розата, който отбелязва 101-вия си рожден ден. Гости на събитието са и посланиците на Русия, Япония, Турция и Белгия.

Кметът на Казанлък Стефан Дамянов гарява за празника президента Георги Първанов със сребърен ритон със златен обков, изработен от Петьо Байчев - Бакъра – 50-годишен казанлъшки майстор ковач. Сребърният съг за вино символизира древната тракийска култура по тези места, която е направила Долината на розите известна по цял свят и като Долината на тракийски царе, припомня кметът Стефан Дамянов.

„Добро да бъде, зло да забравим!“, наричат кукери от Розовата долина на възраст от 3 до 73 години. Те прогонват злите духове и повеждат празничното шествие по казанлъшките улици. С песни и танци след тях се изреждат и фолклорни състави от Сърбия, Турция, Албания, Македония, Гърция и България, които участват в международния фолклорен фестивал „Младежта на Балканите“.

Угължаване на провеждания в община Казанлък

Казанлък, 5 юни 2005 г. Коронясване на 19-годишната Пламена Николова за Царица Роза

Празник на розата на седем до десет дни от следващата година обмисля община Казанлък. Това съобщава за БТА кметът на общината Стефан Дамянов на 17 юни.

Той уточнява, че с угължаването на празника се очаква увеличаване на броя на туристите, които посещават града. По време на тридневните празници на розата в Казанлък пребивават около 2 хиляди туристи. Близо 18 хиляди чуждестранни туристи посещават Казанлък годишно, казва Дамянов. Той уточнява, че сред тях преобладават организирани туристи от Япония и Великобритания.

2005 г.

Петдесет хиляди зрители наблюдават на 5 юни шествието, с което са закрити Празниците на розата в Казанлък. Най-честият въпрос, който се задава на различни езици през деня, е „Това ли е розата, от която се правят прочутите парфюми с уникален аромат?“, се казва в новината на БТА.

Кукери на възраст от 3 до 93 години от всички селища на Розовата долина прогонват злите духове и проправят пътя на тазгодишната Царица Роза. Черешово топче от село Габарево предвещава идването на Царицата на площад „Севтополис“. Тя пристига в колесница, придружавана от цар Севт Трети и охрана от тракийски конници. Царица Роза наблюдава празничното шествие в шатра със застлан килим от рози – символ на плодородието в Казанлъшката долина.

Танцови състави за автентичен фолклор, пенсионерски клубове, ученици и деца се нареждат в шествието, за първи път в него са и 20 работници от фирма „Чистота“. Те призовават да запазим града чист.

2006 г.

19-годишната Ваня Николова е „Царица Роза 2006“. Тя печели традиционния конкурс за красота, който се организира за 40-и път в Казанлък, съобщава БТА на 22 май.

Пред репортер на БТА Ваня разказва, че за първи път се качва на сцената и посвещава наградата на приятеля си, който е загинал в катастрофа, но много е искал тя да участва в този конкурс. Знае, че животът не е шоу. Като представител на зодия Рак мечтае да прави добро и иска да стане фармацевт.

Царица Роза ще бъде коронясана на 2 юни, когато официално ще бъде открит Празникът на розата. Два дни по късно тя ще поведе празничното шествие в Казанлък.

Сто и четиридесет луго влюбени са изпратили свои поетични творби за участие в шестото издание на националния конкурс за любовна поезия „Магията любов”. Това съобщават на БТА от пресцентъра на община Казанлък на 25 май.

Конкурсът е част от традиционната програма на Празника на розата. Всеки от участниците е изпратил по три стихотворения и ще се бори за голямата награда – парична премия и бронзова статуетка.

Тричленно жури с председател проф. Светлозар Игов оценява творбите на поетите. Крайните резултати от тазгодишния конкурс ще бъдат обявени на 4 юни в литературно-художествения музей „Чудомир” в Казанлък. Организатори на конкурса са общинският вестник „Искра” и община Казанлък.

С церемония по издигането на националното

знаме и знамето на Община Казанлък на 2 юни се открива Празникът на Казанлък, който се чества за първи път.

На тържествено заседание на Общинския съвет на Казанлък се състои церемония по удостояване със званието „Почетен гражданин на град Казанлък” на световноизвестните ни медици проф. Генчо Начев и проф. Константин Чернев.

А в края на празника на града се състои коронясването на Царица Роза и откриването на Празниците на розата.

Казанлък не е просто географски център на страната, а истински кръстопът на цивилизациите и културата. Това заявява президентът Георги Първанов пред няколко хиляди казанлъчани и гости на града преди началото на празничното шествие на 4 юни, което предшества финала на Празника на розата. Президентът посочва, че тук – в Казанлъшкото поле, известно с тракийските находки, е фундаментът на европейската култура и припомня, че археологичните сензации от последните две-три години са предизвикали огромен интерес от Рим до Копенхаген.

Казанлък, 3 юни 2007 г. Деца от детска градина „Слънчище” също се включват в празника

Розата не е само поминък, а и красив поетичен символ, казва Първанов. По думите му, розата е поминък, който сме длъжни да опазим. Според Георги Първанов е необходимо ново модерно законодателство за съхранение и развитие на розопродовството в нашата страна.

едно с Чудомировите герои, които не пропускат и този празник. А с ритуал „Розоварене” и „Розобер” сутринта са открити демонстрациите в Института на розата.

2007 г.

За първи път вместо една на Празника на розите в Казанлък ще има няколко Царици на розата, съобщават от фондация „Българска роза” в края на февруари. Две Царици ще пристигнат от японския град Фукуяма. Красавици се очакват и от побратимените с Казанлък градове от Европа и Азия.

Празникът на розата се чества за първи път през 1903 година. След прекъсване е възстановен през 1967 година. Оттогава до днес сред казанлъшките абитуриентки са избрани 40 Царици на розата, се казва още в новината на БТА.

На 3 юни в Казанлък отбелязват Празника на розата. Хиляди почитатели на ароматното цвете се събират на площад „Севтополис”. С гюлова ракия са посрещнати гостите и са окичвани с гюлови гердани от набран сутринта цвят.

Гръм на черешово топче възвестява началото на празника, а кукери прогонват злите духове. Деца, ученици, танцьори, певци, рокери и стопани на розови градини се включват в празничното шествие.

Бай Ганьо отново гостува в родния си град, за-

2008 г.

Стотици казанлъчани на възраст от 4 до 84 години се включват в шествието, с което завършва Празникът на розата, пише БТА на 8 юни. Градът отбелязва празника за 105-и път.

Кукери от павелбанските села застават начело на колоната, за да разгонят злото. Момичета в бели ризи разпръсват розов цвят, за да направят път за тазгодишната Царица Роза – абитуриентката Василена Найденова.

В празничното шествие се включват и ученици, актьори, самодейци, спортисти и много групи казанлъчани.

Гости на празника са Симеон Сакскобургготски, Весела Драганова – лидер на Партията на българските жени, областният управител на Стара Загора Мария Нейкова и депутати.

2009 г.

Официалното откриване на 43-тия Празник на розата е на 30 май от 20,30 часа на градския площад „Севтополис” с фойерверк шоу. Традиционното празнично карнавално шествие е от 12,00 часа на следващия ден. То ще премине по централ-

Казанлък, 22 май 2022 г. Започват ритуалите „Розобер” и „Розоварене” в региона на Казанлък. Събитията са част от програмата на традиционния за града Фестивал на розата

3 юни 2018 г. С възстановка на „Розобер“ и демонстрация на старинно розоварене преминава Празника на розата в Казанлък

ния градски булевард „23-ти Пехотен шипченски полк“. Преди това ще бъдат традиционните ритуали „Розобер“ и „Розоварене“ в казанлъшките глолови градини.

За 10,30 часа в програмата е традиционното издание на ретроралито „Розова долина“.

Представители на 19 дипломатически мисии в нашата страна се очаква да бъдат гости на Празника на розата в Казанлък. В града вече са делегациите на шест от общо седем побратимени на Казанлък градове – Търговище (Румъния), Грас (Франция), Верия (Гърция), Надканижа (Унгария), Кочани (Македония) и Толиати (Русия). Отсъстват само гости от френския град Сент Ерблен.

* * *

На 31 май кукери повеждат карнавалното шествие, с което е закрит Празникът на розата в Казанлък. Заг тях се изреждат самодейци актьори, мажоретки, певци и танцьори. Шествието завършва с право българско хоро.

2010 г.

Авторитетът на българската роза по света трябва да бъде защитен и доразвит, казва на 6 юни в словото си на Празника на розата в Казанлък президентът Георги Първанов. Прогласявам

да смятам, че е необходимо специално законодателство за розопроизводството и търговията с продукти на базата на розата и се надявам сегашният парламент да намери време, воля и ресурси да приеме такъв закон, добавя той.

Държавният глава припомня, че красивото цвете е царица на цветята и поетичен символ, но и поминък за над 30 хиляди човека и техните семейства.

Тази година Празникът на розата в Казанлък се отбелязва за 107-и път. Повече от 100 представители на 20 акредитирани у нас дипломатически мисии – посланици и високопоставени служители, и хиляди чуждестранни туристи уважават празника. В масивите на Института по розата и етеричномаслените култури те наблюдават възпроизвеждането на ритуала „Розобер“, а по-късно – и традиционното шествие в центъра на града.

2011 г.

Празниците на розата в Казанлък през тази година ще бъдат с три дни повече, съобщава на 3 май за БТА Камен Вълчев, съорганизатор на празниците заедно с община Казанлък и Фондация „Българска роза“. За първи път ще бъде честван рожден

ден на розата. Д-р Косю Зарев, директор на музей „Искра“, е определил на колко години е тракийската роза от времето на тракийския владетел Амадок и роза Дамасцена, появила се по нашите земи преди около 350 години. Възрастта ще бъде официално обявена на самия празник, съобщава за БТА д-р Зарев – това ще бъде голямата тайна и изненада.

Организаторите обещават цветно парти и грескод – облекло в цветовете на българската роза за всички гости.

За първи път в Казанлък ще има и автоизложение и автодефиле на нови автомобили, които ще се включат в традиционното шествие. Изненада ще бъде и новата корона на Царица Роза.

* * *

С розобер и народни песни по традиция започва Празникът на розата в Казанлък, пише БТА на 5 юни. В града има туристи от 30 държави. Те са сред гостите, които наблюдават празничното шествие, което през тази година е поведено от Симона Петкова – абитуриентката, избрана за Царица Роза.

2012 г.

През тази година Празникът на розата в Казанлък се превръща във Фестивал на природата, традициите и изкуствата. Това съобщават от пресцентъра на общината в края на месец януари.

Казанлък, 6 юни 2010 г. Гости от цялата страна, както и от Япония, вземат участие в беритбата на рози и тържественото шествие по повод Празника на розата. Най-малката розоберачка е шестгодишната Десислава

Официалното откриване по традиция ще бъде с началото на розобера – 19 май. В програмата на фестивала ще има музика, театър, карнавал, изложби, демонстрации, дегустации, конкурси.

* * *

На 20 май кметът на Казанлък Галина Стоянова открива първото издание на Фестивала на розата, традициите и изкуствата. Фестивалът е продължение на Празника на розата, който през тази година отбелязва 109 години. В словото си пред казанлъчани тя подчертава, че те отглеждат националния символ на България – маслогайната роза.

Галина Стоянова казва, че освен богатството от спектакли, конкурси, изложби, концерти, бизнес форуми, традиция и новаторство, които ще предложи на казанлъчани и на хилядите туристи, фестивалът е и повод за реализирането на мащабна кампания за изграждането на нов, съвременен Музей на розата.

Кампанията, която преминава под мотото „В името на розата“, е под патронажа на президента Росен Плевнелиев, който е патрон и на целия фестивал в Казанлък.

2014 г.

Японците обявиха 2 юни за Ден на розата в страната им. Инициативата е на Хироши Харага, който е дългогодишен вносител на българско розово масло в азиатската държава, пише на 25 май специалният кореспондент на БТА Десимира Миткова.

По време на 15-ия благотворителен прием „Празник на розата“, организиран от българското посолство в Токио, Харага обяснява, че е избрана тази дата, тъй като на неговия език 2 юни звучи като „ро гзу“, което много се доближава до името на красивото цвете. Когато започнахме да отбелязваме този празник, не съм си представял, че ще направим 15 години, но си пожелавам да посрещнем и 25-ото му издание, добавя Харага.

Посланикът на България в Токио Георги Василев откроява символиката между красотата и силата на подарената добронамерено роза и подарената за помощ ръка. Днешното събитие отразява точно това, заявява той. Сред специалните гости на тържеството са вицепрезидентът на България Маргарита Попова и съпругата на премиера на Япония Акие Абе.

Избраната за Царица Роза Юлия Попова връчва на Хироши Харага почетна грамота от името на кмета на Казанлък за неговите изключителни за-

слуги за разпространението на българската култура и българската роза.

„Празникът на розата” в посолството събира десетки японци, които се запознават с традиционни български песни и танци, изпълнени от ансамбъл „Лиляна”. Празникът включва още презентация на парфюм от роза, сладки с розова вода, чаена церемония и други.

* * *

Бялата маслодайна роза (*Rosa alba* L.) е подходяща за биологично производство. Тя може да се отглежда не само в Казанлъшкия регион, но и в полупланинските райони, казва на 2 юни директорът на Института по розата и етеричномаслените култури доц. Васил Базитов.

Бялото цвете в миналото е заемало 20 - 30 сто от площите, засадени с маслодайни рози. Тя е по-устойчива спрямо гъбични болести, по-малко е възискателна към почвите и в сравнение с червената роза е по-издръжлива на ниски температури.

В момента в звеното към Селскостопанска

академия се работи за създаване на нови сортове, които да станат не само носители на нови аромати, но и да са подходящи за сушене на цвета. Сушеният цвят се използва в хранително-вкусовата промишленост – в млечни продукти (кисело мляко, сладоледи), чай и други, влага се в хомеопатични средства, а воден екстракт от венчелистчетата има доказани антибактериални и антигъбични свойства.

В Института в Казанлък е създадена колекционна градина с образци от бяла маслодайна роза на площ от 5 дка, която е единствена по рода си в България. На практика по този начин са обхванати всички клонове от бяла маслодайна роза, разпространени в Розовата долина.

В нашата страна се отглежда основно розата от вида *Rosa damascena* var. *trigintipetala* (Dieck) Koehe (червена маслодайна роза). Освен нея в Института в Казанлък се поддържа колекция от 40 произхода и колекционни номера и от други видове маслодайна роза, които служат главно в селекционната работа, казва още доц. Базитов.

Розата е символ на България, тя е и наше лого. Производството на рози и розово масло е въпрос и на национално самочувствие. Затова радостта ни бе голяма, когато миналата година стана ясно, че Европейската комисия няма да предприема законодателна инициатива, която да ограничи владянето на розово или лавандулово масло в козметичните продукти. Тогава уверение за това даде и европейският комисар по здравеопазването Тонио Борг.

* * *

Президентът Росен Плевнелиев ще посети Казанлък на 8 юни по повод традиционния Фестивал на розата, съобщават няколко дни по-рано от пресекретариата на държавния глава.

Президентът ще посети Розовите градини и ще присъства на спектакъла „Розобер и розоварене”. Росен Плевнелиев ще разгледа фотоизложба, посветена на Долината на розите в Културно-информационния център в града, както и изложба на традиционните занаяти. По-късно държавният глава ще приветства участниците в карнавалното шествие и гостите на града по повод Фестивала на розата.

2015 г.

Празникът на розата в Казанлък да се включи в нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО, предлага генералният директор на ЮНЕСКО Ирина Бокова по време на деловата сре-

6 юни 2021 г. Автентичния ритуал „Розобер” край Казанлък събира гости и туристи от цял свят в розовите масиви край града. Събитието е част от 118-ия Празник на розата

ща в четвъртък с кмета на община Казанлък Галина Стоянова. Срещата се състои в централата на световната организация в Париж, съобщават от община Казанлък на 16 април. Ирина Бокова подчертава, че Казанлък е емблематичен с розата и Казанлъшката тракийска гробница и уверява, че включването на Долината на тракийските царе в списъка на световното културно-историческо наследство в обозримо бъдеще е напълно реално.

През януари 2016 г. комплексът от тракийски паметници в Долината има шанса да влезе в индикативния списък на ЮНЕСКО. Община Казанлък е подготвила необходимите документи и процедурата е в ход. Очаква се специалисти на ЮНЕСКО лично да посетят Долината на тракийските царе за експертно становище.

Кметът на община Казанлък Галина Стоянова отправя официална покана към Ирина Бокова и нейния екип за посещение на Празника на розата тази година.

На срещата в ЮНЕСКО присъстват още Мария Донска, главен секретар на националната комисия на Република България за ЮНЕСКО, председателят на Общинския съвет в Казанлък Николай Златанов, директорът на ИМ „Искра” Момчил Маринов.

* * *

„Репортаж с дъх на рози” на Румяна Лечева от БТА е публикуван на 23 април. „В Розовата долина е слънчево, тук-там по розовите градини се усмихват и червеният първите цветове. Над долината вече се носи дъх на рози”, са уводните думи на текста.

За 25 години в бранша вече работят 40 фирми за преработка и износ на етеричномаслени кул-

тури. Разпокъсаното отглеждане и несигурната доставка на качествена суровина са принудили по-големите износители сами да садят градини и така да затварят цикъла на производство, пише авторката.

„Наг 1300 са видовете, които могат да се отглеждат от българските стопани, голяма част от тях могат и да се субсидират, като освен това има огромна търговска ниша и търсене на пазара”, коментира пред БТА доц. д-р Георги Чаушев, директор на единствения у нас Научно-изследователски институт за розата и етеричномаслените култури.

Интересът към бизнеса с етеричномаслени култури нараства, пише Лечева. Тя посочва, че традиционно най-голям е интересът към маслодайната роза и лавандулата, произведени в България, но през тази пролет изключително високо е търсенето на световните пазари на листа от мента, обяснява доц. Георги Чаушев. Според него това растение е определено от специалистите като мързеливо, защото изисква само разсаждане, поливане и косене.

Пред БТА проф. Томка Трифонова, председател на Селскостопанската академия, посочва, че „и най-добрият сорт не вирее на неподходяща почва”. Тя призова земеделските стопани да търсят Академията за съвети по отношение на почвите и подходящите култури. „Страната ни е на водещо място в Европа по отношение на почвения анализ, като за всяко едно населено място има такъв”, обяснява проф. Трифонова. Настоящата 2015 година е обявена за Световна година на почвите от Организацията за прехрана и земеделие.

* * *

29 май 2017 г. По случай Празника на розата в село Горно Черковице, община Казанлък, също се провежда традиционният „Розобер”

22 май 2022 г. В градините на село Розово ритуалът „Розобер“ е пресъздаден от самодейци от местното читалище, а в Етнографски комплекс „Кулата“ в Казанлък гостите научават повече за процеса на розоваренето

Цветелина Иванова, възпитаничка на Природо-математическа гимназия „Никола Обрешков“, е Царица Роза през 2015 година. Това съобщават на 16 май от пресцентъра на общината.

Нейни подгласнички са Йоана Ванкова и Силвия Христова. Общо 18 кандидатки за короната са оценявани от деветчленно жури, председателствано от почетния гражданин на Казанлък проф. Генчо Начев. Членове на журито са посланикът на Япония у нас Такаши Коидзуми, генералният директор на БТА Максим Минчев, световнопризнатият преподавател по физика Теодосий Теодосиев, журналистката Екатерина Бончева, Таня Узунова, Диана Гуцеровна, Царица Роза 2013 Юлия Попова, спортистът Николай Тенев.

Кметът Галина Стоянова открива 112-ия Празник на розата, като поздравява победителките в конкурса и всички участнички, които носят Казанлък в сърцата си и чиито каузи са свързани с неговото развитие и благоденствие.

Делегации от побратимени градове идват в Ка-

занлък за Празника на розата. Това са представители на местната власт на Верия, Гърция; Кочани, Македония; Кремона, Италия; Толиати, Русия; Търговище, Румъния; Дзинан, Китай; Фукуяма, Япония, и от белгийския град Стеенкерцел, съобщават от пресцентъра на общината на 3 юни.

Те ще присъстват на кулминационните събития на Фестивала на розата на 5, 6 и 7 юни. Освен официалните делегации 50 са участниците от фолклорни формации на побратимените градове, които ще се представят в традиционния Международен фолклорен фестивал.

На редовното заседание на Консултативния съвет по култура и туризъм е съобщено, че предстои да се въведе т.нар. туристически паспорт за туристи от побратимените градове, който позволява ползването на услуги и места за настаняване и хранене на преференциални цени. Такива паспорти вече са въведени за туристи в други побратимени на Казанлък градове като Грас, Франция.

Под патронажа на генералния директор на ЮНЕСКО Ирина Бокова ще премине Фестивалът на розата тази година, съобщават на 4 юни от общината в Казанлък.

Началото е предвидено за следващия ден от 10,00 ч., когато на площад „Севтополис“ ще има тържествено честване на Деня на Казанлък. Празникът започва с водосвет за благоденствието на жителите на града и населените места и с издигане на националното знаме.

След тържеството ще има церемония по откриването на статуята „Японката“ на улица „Искра“. Автор на скулптурата е почетният гражданин на Казанлък Доко Доков, който месец преди да напусне този свят, завещава своята творба на казанлъчани като символ на приятелството и добрите връзки на Казанлък с Япония. Скулптурата е изработена и поставена със средства, набрани в специална дарителска кампания, организирана от Община Казанлък.

На церемонията по откриване на скулптурата се очаква да присъства посланикът на Япония в България Такаши Коидзуми.

По-късно – от 11,30 ч., ще започне тържествената сесия на Общинския съвет в Казанлък. Ще бъде подписан и Меморандум за сътрудничество между Община Казанлък и БАН. От 17,30 ч. до лапидариума на ИМ „Искра“ официално ще бъде открит Музей на фотографията и визуалните изкуства и ще бъде представена изложба от 13-ия фотопленер „Долината на розите“.

Розата е най-разпознаваемият български символ и сме дължни да защитим това световно постижение на България. Това заявява в Казанлък президентът Росен Плевнелиев. Заедно с министрите Лиляна Павлова и Десислава Танева той се включва в празничното шествие в града, с което на 7 юни са закрити 112-ите Празници на розата.

В приветствието си гържавният глава припомня, че в България са концентрирани две трети от световното производство на розово масло. Президентът изразява надежда, че розопроизводството ще намира все по-голяма подкрепа от страна на изпълнителната власт.

Празникът на розата е една уникална възможност да бъде показан центърът на България, Розовата столица на България – Казанлък и

Долината, коментира министър Павлова. Традициите и това, че България е позната с розата, ни кара като граждани и представители на управлението да се стараем да правим това място известно и достъпно за света, добавя тя. Именно в тази насока са и последните решения на правителството и Министерството на регионалното развитие, посочва министърът.

Този празник носи изключително позитивни новини и сбъдва мечти – правителството осигурява 500 хил. лева за новия Музей на розата, открит е и първият в България Музей на фотографията и съвременните визуални изкуства и е направена първа копка на Националния център по природо-математически науки, казва кметът Галина Стоянова.

2016 г.

Част от операта „Кармен“ на Бизе ще представят по време на тазгодишния Празник на розата в Казанлък възпитаници на детска градина „Мечо Пух“ в града. Това съобщава в началото на февруари за БТА Аксения Тилева, директор на детското заведение. За спектакъла децата ще бъдат подготвени от художествени ръководители от Операта и балета в турския град Мерсин. Представлението е част от международен проект „Творческо и иновативно обучение на деца, базирано на дигитални материали и игри“. Проектът е с най-голямото финансиране за дейности по програма „Еразъм+“ и продължава до август 2018 година.

4 юни 2017 г. Розобер в розовите масиви край казанлъкското село Крън

марка на тема „Фестивал на розата в Казанлък“. На марката розата, символ на Казанлък, е представена чрез българска народна шевица.

Гост на тържествата, посветени на Деня на Казанлък, е и световноизвестният рок музикант Джон Лоутън, който снима филм за Града на розите и тракийските царе.

2018 г.

Албум, който проследява половинвековната история на избора на Царица Роза в Казанлък, излезе в деня на 50-ия конкурс за избор на най-красива казанлъшка абитуриентка. Книгата е представена в единствения Музей на розата, съобщава БТА на 19 май.

Издание, осъществено по спечелен проект пред НФ „Култура“ – „Проучване и популяризиране на Царица Роза – 50-годишен юбилей“, е съфинансирано от община Казанлък.

„50 години Царица Роза – Казанлък“ включва пълен списък и архивен снимков материал за всички носителки на короната през годините.

Първата казанлъшка Мис Роза – Стефка Таралежкова, определена на абитуриентския си бал през 1960 година, води „царствения наниз“ от имена в първата по рода си книга, подготвена за издаване от Музея на фотографията и съвременните визуални изкуства в Казанлък.

Екипът, начело с директора инж. Стефан Папучиев, работи по проекта близо година. През това време е събрана огромно количество информация за Цариците Роза и техните подгласнички, за провеждането на конкурса, за организацията по избора и други факти. Изследвани са личните архиви на повече от 150 казанлъчани. Събрани са стотици фотоси, които са документирали Празника на розата от 60-те години на XX век досега.

В представянето на книга участва и кметът на Казанлък Галина Стоянова. Покана за гостуване в Европейския парламент за представяне на книгата и талантите на Казанлък отправя специалният гост на премиерата – евродепутатът Ева Майдел.

С избора на „Царица Роза 2018“ стартира 115-ия Празник на розата в Казанлък. Юбилейната 50-а Царица Роза е 18-годишната Михаела Хаджиева, избрана на 18 май от досегашните 49 „царици“ на Казанлък. Това обявява на 21 май на пресконференция в БТА кметът на Община Казанлък Галина Стоянова.

Освен с юбилейния конкурс, който е започнал през 1903 година като празник на цветята и милосърдието, тържествата за празника ще продължат почти месец. Кулминацията на Празника на розата ще бъде на 1, 2 и 3 юни, когато ще бъде отбелязана 100-годишнината от люттиерството в България.

В рамките на Фестивала за първи път у нас ще се проведе Международен конкурс по съвременно люттиерство с участието на люттиери от три континента, струнни музикални инструменти от цял свят и международно жури, съобщава казанлъшкият люттиер от международна величина и организатор на конкурса Едрю Егрев. За първи път конкурсът напуска пределите на град Кремена, Италия. В Казанлък ще пристигне председателят на Националната асоциация на италианските люттиери Гуалтиери Николони. Журито ще бъде в Града на розите в периода 29 май до 2 юни, посочва Егрев.

На 1 юни ще се състои Деветият международен конкурс по люттиерство – просвирване на инструментите, участващи в конкурса. Той е отворен за посетители, които напълно безплатно могат да се насладят на престижното участие на представителите от 11 държави, казва Едрю Егрев. Награждаването е на 2 юни от 19,00 часа и всеки, който иска да посети града, ще се наслади на неповторима атмосфера, част от която ще бъде и концертът на „Класик арт“, посочва той.

Галина Стоянова разказва за традицията на люттиерството в Казанлък, като подчертава, че в художествената гимназия „Акад. Дечко Узунов“ е и единствената паралелка по люттиерство в България. В града работи и уникалната фабрика „Кремена“ за изработването на струнни инструменти, основно на китари, на името на побратимения град в Италия още от 1979 година. Инструментите се радват на изключително голям интерес и износ, подчерта кметът. В периода 24 до 28 май организаторите канят на ритуал по розобер, изложба на автентични народни носии, мажоретно празнично шествие, празнично шествие на розоберачките, тържествен празничен парад на Казанлък. В дните на Фестивала на розата ще се проведе и изключително атрактивният Международен фолклорен фестивал.

На 3 юни, неделя, след ритуалите розобер и розоварене, от 12,00 ч. ще започне празничното шествие „Мъдростта на розата“ с над 4000 участници.

Предвидени са и Мотосъбор със зрелищно шоу с мотори и държавен турнир по спортни танци

Първият в света Музей на розата отваря врати в Казанлък. На 5 юни лентата прерязват заедно премиерът Бойко Борисов и кметът на Казанлък Галина Стоянова.

Музеят е направен само за една година. Проектът е дарение от казанлъшкия архитект Ивелин Недялков. За строителството правителството е осигурило един милион лева, посочва Галина Стоянова и благодари на премиера, че е изпълнил обещанието си, дадено пред казанлъчани.

Над 1000 са експонатите в уникалната експозиция, която разказва за поминъка в годината, който вече е над три века. Най-старият експонат е от розоварната на фамилия Шишкови, едни от първите най-известни производители и търговци на розово масло.

За празника в града са още министрите на регионалното развитие, на туризма и на земеделието, председателят на парламентарната група на ГЕРБ Цветан Цветанов и областният управител на Стара Загора инж. Георги Ранов.

2017 г.

С водосвет, отслужен от Старозагорския митрополит Киприян, на 3 юни в Казанлък официално е открит Празникът на розата. Стотици казанлъчани и гости от цял свят се събират на централния градски площад „Севтополис“.

„В последните години вашият град добива все по-европейски облик. Древната история, ароматът на розите и трудолюбието на неговите жители го правят още по-красив и привлекателен за туристи от цял свят“, заявява в приветственото си слово областният управител на Стара Загора Гергана Микова.

След церемонията за издигането на знамето на града официалните гости се отправят към Историческия музей, където се провежда тържествената сесия на Общинския съвет. На нея официално е връчено званието „Почетен гражданин на Казанлък“. Тази година с честта да носи престижното звание Общинският съвет удостоява люттиера Едрю Егрев.

На сесията официално е валидирана и пощенска

– шампионат на България, втори ранг – в периода 8 - 10 юни.

* * *

На 1 юни стотици казанлъчани и гости от цял свят се събират на площад „Севтополис“ за отбелязването на празника на града и кулминацията на Фестивала на розата. Старозагорският митрополит Киприан отслужва водосвет. А по време на тържеството на кмета на община Казанлък Галина Стоянова е връчен Почетният знак на Областната управа на област Стара Загора. Отличието ѝ се присъжда за активна дейност за популяризиране на розата като национален символ и културните традиции от Долината на тракийските царе по цял свят.

* * *

Близо 150 хиляди гости са посетили 115-ия Празник на розата в Казанлък, информира на 3 юни Сребра Касева от администрацията на Община Казанлък.

Празникът завършва по традиция с шествие, поведено от Царица Роза – Михаела Хаджиева. Над 5000 малки и големи участници от училища, народни читалища, детски градини, спортни клубове, сдружения, детски школи, театри, рокери, патриотични организации от Казанлък, както и представители на културни институти, читалища и формации от други градове на България се включват в шествието.

Председателят на Народното събрание Цвета Караянчева приветства казанлъчани и гостите и отбелязва, че маслодайната роза и розопроизводството у нас са изключително важни. Гости на празника са също и министрите Лиляна Павлова и Николина Ангелкова, областният управител Гергана Микова, народни представители, дипломати, гости от побратимени на Казанлък градове и членовете на журито на Международния конкурс по лютнерство.

2019 г.

Пъстра и наситена с много събития е празничната програма на Фестивала на розата 2019-а в Казанлък, съобщават на 10 май от пресцентъра на общината. За първи път по време на 116-те Празници на розата в Казанлък от 31 май до 2 юни ще се проведе научна конференция и изложение на парфюми и продукти от етерични масла в Музея на розата. Темата на конференцията е „Българската парфюмерийна индустрия. Тенденции и аромати“. Във форума ще бъдат представени 4 доклада от

лектори и експерти от България и Европа.

Конференцията е организирана с активното съдействие на Университета по хранителни технологии – Пловдив и Института по розата и етеричномаслените култури – Казанлък. Единственото по рода си изложение ще даде възможност на производители на етерични масла и козметични продукти да рекламират и продават. Съпътстващо събитие ще бъде „Направи си аромат“, което е насочено към широката публика, с предизвикателството всеки посетител сам да сътвори парфюм за своята индивидуалност.

В деня на официалното откриване на парфюмерийния форум, 31 май, от 17,30 ч. предстои авторският перформанс на световноизвестния дизайнер Мариела Гемешева, която винаги присъства със своето творчество и в родния си Казанлък. Мотото на нейния моден спектакъл е „Нюансите на розата в цвят и аромат 2019“.

Най-гългоочакваното събитие – спектакълът за избор на Царица Роза 2019, ще се проведе на 17 май от 19,00 ч. на сцената на Дома на културата „Арсенал“. Водещ на ключовата за съдбата на Царица Роза 2019 празнична вечер ще бъде Орлин Павлов. В целия спектакъл за 51-вата царска корона за изящество, красота, младежко очарование и интелигентност са вплетени фолклорни мотиви за красотата на девойката от Розовата долина – в танците, върху чиито тънкости момичетата работят усърдно, българският фолклор ще бъде главна сюжетна линия в представянето на казанлъшките хубавици и в тяхното облекло по време на спектакъла. Затова Община Казанлък се довери на популярния дизайнер Елена Христова, утвърден автор – популяризатор на българската шевица.

Присъствието на българската маслодайна роза в бита, културата и обичаите на българина ще бъде пресъздавано чрез ритуала „Розоварене“ и бита на семейство розопроизводители за туристи и гости в Етнографския комплекс до 9 юни включително.

* * *

Хиляди се включват в пицното шествие в Казанлък, с което завърши 116-ия Празник на розата. Начело по традиция застават тазгодишната Царица Роза Вероника Кънева и нейните погласнички.

За тържествата на 2 юни в Града на розите пристигат туристи от целия свят. Тук е и председателят на Народното събрание Цвета Караянчева. „Няма как човек да не се вълнува, когато вижда тези красиви багри, тези хубави млади хора и благодарности на 2-жа Стоянова, че поддържа тази традиция и всяка година я прави все по-хубава

и всяка година има все повече туристи“, изтъква пред журналисти при пристигането си Караянчева.

Кметът на Казанлък Галина Стоянова подчертава, че тази година по време на Празниците специално внимание се отделя на производителите на българското течно злато – розовото масло.

Рано сутринта гости от цял свят са се включили в традиционния ритуал розобер в масивите между Казанлък и Крън. След ритуала председателят на Народното събрание Цвета Караянчева коментира пред журналисти, че в парламента се работи усилено по Закона за маслодайната роза.

2020 г.

За първи път в историята на Празника на розата казанлъшката Царица Роза ще бъде избрана онлайн. Това съобщава на 16 април кметът на общината Галина Стоянова на онлайн пресконференция. Това става след решението на кметовете на общините в Казанлък, Карлово и Павел баня Празникът на розата да бъде отменен заради обявеното извънредно положение в страната по повод борбата с разпространението на КОВИД-19.

Коронасването на новата Царица Роза също ще се организира в интернет. Обмисля се възможността претендентките за короната да участват със собствено промовидео, уточняват от пресцентъра на общината.

* * *

Кмет, областен управител и владика участват в тържественото откриване на Празника на розата, който през тази година се провежда по мотото „Погледни през балкона и празнувай“. По традиция на площада пред общината са издигнати националният трибагренник и знамето на Казанлък, съобщава БТА на 5 юни.

Тържествен водосвет за благодействието на казанлъчани в родния си град отслужва Негово Високоспреосвещенство Старозагорският митрополит Киприан в съслужие с казанлъшки и старозагорски духовници: „Да бъдем благословени и винаги да помним нашето свято родно място!“, пожелава Дядо Киприан.

Официалната церемония се състои с участието на представителна рота и Военен духов оркестър на 61 Стрямска механизирани бригада, начело с командир бригаден генерал Деян Дешков.

Въпреки извънредното положение заради пандемията от КОВИД-19 Казанлък празнува на този ден и традициите в Града на розите продължават

4 юни 2017 г. Розоберачки от село Крѝн

със 117-ите Празници на розата. Красивото цвете цъфва и в условия на карантина, а казанлъчани за първи път онлайн избират Царица Роза 2020. Това е Мария Петрова – носителка на 52-рата корона.

Градът на розите е украсен с десетки хиляди знамена на Казанлък, подарени от Общината, с които жителите на градовете и селата откликват на молбата на кмета Галина Стоянова и правят флага част от празника.

* * *

На 7 юни Царица Роза 2020 Мария Петрова и нейните подгласнички Сузан Иглева и Стефани Петрова повеждат пищно шествие, което преминава за първи път не само през центъра, но и през целия град. Най-красивите абитуриентки заедно с розоберачи с атрактивни влакчета разпръсват розов цвят по улиците. „Шествието, което носи мотото „Оттук-оттам“ достига до всички квартали на столицата на Розовата долина. Чудомирови герои огласяят с появата си изненаданите казанлъчани, които ги аплодират от къщи и балкони на жилищни кооперации.

Заради противоепидемичните мерки за първи път Казанлък не посрещна хиляди гости от цял свят.

На централния площад „Севтополис“ тради-

ционно Царица Роза се обръща към своите поданицы и многобройните гости на града от цяла България. „Благословени дни и здраве!“ пожелава тя и кани всички да празнуват заедно Фестивала на розата през 2021 г., след което спонтанно се извиват празнични хора.

Въпреки необичайните условия, съобразени с извънредното положение, Казанлък отбелязва своя Фестивал на розата и тази година, като спазва традициите от 117 години.

2021 г.

На 2 юни започва 118-ият Празник на розата, който за седмица събира туристи от цял свят. Почитателите на неповторимия и нежен аромат ще могат да се запознаят с историята и традициите, свързани с българската маслогайна роза, известна като Роза Дамасцена.

В Музея на фотографията от 18,00 часа на 3 юни казанлъшки фотографи представят своя поглед от „Долината в обектива“.

Тържественият водосвет за благоденствие и официалната церемония по издигане знамето на Казанлък ще бъде в 10,00 часа на площада в петък, 4 юни, а същата вечер от 20,30 часа е спектакъ-

лт на тържественото коронясване на Царица Роза. В късния следобед започва кулинарното шоу на Ути Бъчваров. Той ще приготви сто килограма сладолед със сладко от рози, които Общината ще подари на своите съграждани за Деня на града. Кулинарната атракция стартира в 17,00 часа на централния площад „Севтополис“. Според организаторите рецептата е на местни майстори сладкари.

В съботния ден, 5 юни, от 11,00 часа в Етнографския комплекс „Кулата“ ще бъде представен ритуалът „Розоварене“ под надслов „Наследството на Долината“, а вечерта от 20,00 часа по улиците на Казанлък ще дефилира Царица Роза 2021 – абитуриентката Александра Хаджихристова. Заедно с ъвете си подгласнички – Тиара Братанова и Ивона Габарова, тя ще постави начало на празничната церемония. Разнообразна програма очаква жителите и гостите на града в рамките на тазгодишния Празник на розата. Финалът ще постави концерт на Георги Христов.

* * *

На тържествена церемония вечерта на 4 юни 53-тата Царица Роза 2021 Александра Хаджихристова е коронясана, получава жезъла на властта на площад „Севтополис“ в Казанлък и влиза във владението си в Долината на тракийските царе.

Поздрав към Царица Роза и към жителите и гостите на Казанлък отправя кметът Галина Стоянова: „За първи път от много време се събираме на този хубав площад. Време, което беше трудно, изпълнено с много болка и човешка загуба. През 2020 година всички разбрахме, че най-важното е да запазим духа и традицията на Казанлък“, започва приветствието си тя.

Стоянова приветства чуждестранните делегации от побратимени градове на Казанлък от Верия, Гърция, Община Кочани, Македония, и приятели от Ломжа, Поляша, с благодарност, че са се осмелили да дойдат и да празнуват заедно с нас. „118-те Празници на розата ще разнесат традицията и духа на Казанлък, който е силен и пазен столетия, който ще пребори всички несгоди. Духът на

Казанлък е преди всичко красив, миролюбив, човеколюбив и такъв ще остане в казанлъчани. Бъдете здрави, силни, единни и благословени!“, пожелава кметът на своите съграждани.

* * *

Изложение на фирми, които предлагат парфюми и продукти от етерични масла, е открито на 5 юни в единствения у нас Музей на розата. Паралелно в конференнтната зала на музея стартира среща на учени по темата „Българската маслогайна роза – история, традиции, наука“. Поради големия интерес и предвид дългогодишните традиции на казанлъчани в производството на розово масло, а през последните десетилетия и на други етерични масла и козметични продукти, двата форума се провеждат за втора поредна година.

Кметът на Казанлък Галина Стоянова открива изложението и научния форум и лично връчва на всеки от участниците грамота и пожелава успех. Тя остава приятно изненадана от голямото разнообразие на предлаганите изцяло натурални продукти. „Важно е да се стремите да промените отношението на българина към вашите висо-

5 май 2016 г. Десетки хиляди гости от целия свят се очаква да пристигнат в Казанлък за Фестивала на розата тази година

кокачествени продукти, да търси българското!”, пожелава тя на производителите, които са от цялата страна.

В научния форум участват лектори и експерти, доказани професионалисти в парфюмерийната индустрия и в производството на етеричномаслени култури – Институт по розата и етеричномаслените култури – Казанлък, Университет по хранителни технологии – Пловдив, Тракийски университет – Стара Загора, Институт по оптически материали и технологии „Акад. Йордан Малиновски” при БАН – София и други. Галина Стоянова ги призовава да бъдат опора и подкрепа за производителите на продукти от етерични масла, защото имат нужда от мотивация след тежката пандемична година да продължат и да се утвърждават на пазара.

* * *

На 6 юни ритуален танц на розоберачки по традиция поставя кулминацията на 118-ите Празници на розата в Казанлък. В розовите градини в берит-

бата се включват посланиците на Русия Елеонора Митрофанова и на Япония Нарахира Хироши, посланиците на Алжир Латифа Беназа и на Индия Санджай Рана и посланикът на Виетнам Доан Туан Лин, както и словашкият посланик Мануел Корчек. Заедно с тях глолов цвят берат и гости от посолствата на Индия и Индонезия, от побратимените градове в Русия, Северна Македония, Полша и Гърция, туристи от Китай и Русия.

Повече от десет хиляди души от България и света присъстват на най-красивия празник в Розовата долина.

Казанлъчани показват на своите гости живите си традиции, споделят красивите си емоции и гостоприемно ги радват с пищно шествие в центъра на града. Начало на Дефилето на аромата и красотата дават Царица Роза 2021 Александра Хаджихристова и нейните подгласнички Тиара Братованова и Ивона Габарова и нежните малки Принцеси на розата от тяхната свита.

„Добре дошли в столицата на Розовата доли-

на!”, приветства многобройните гости от близо и далеч кметът на Казанлък Галина Стоянова. „Празникът на розата в Казанлък е обичан от всички българи! Търсен е по целия свят, защото носи едно съкровено послание – посланието за красотата и милостърдие. Казват, че смисълът на живота е в това да пренесем посланието от детето, което сме били, на стареца, в който ще се превърнем, но никога по пътя си да не го губим”, споделя Стоянова.

2022 г.

Традиционният Фестивал на розата в Казанлък започва на 12 май и ще продължи до 11 юни. Това става ясно на 4 май от съобщение на официалния сайт на Община Казанлък, организатор на празничната програма. Тази година предстои пълна палитра от събития под мотото „Приятелство в рози“.

Началото на тазгодишната празнична програма поставя тържествен концерт по повод 120-годишен юбилей от създаването на туристическо дружество „Орлово гнездо“, а на следващия ден ще се състои едно от емблематичните за празника събития – 54-тото издание на конкурса спектакъл „Избор на Царица Роза“. Водещ ще бъде Руслан Мъйнов.

По традиция жителите и гостите на града ще могат да станат свидетели на ритуалите „Розобер“ и „Розоварене“, представящи един от основните отрасли на региона. Ще се състои и 21-вото издание на търговското изложение на виното розе ROSE WINE EXPO, както и парфюмерийно изложение „С аромат на роза“.

На 21 май тържествено ще бъде отбелязана 100-годишнината от откриването на жп гара Казанлък, а на Деня на българската просвета и култура 24 май на площад „Севтополис“ ще се състои празник на казанлъшките абитуриенти „Ново начало“, който ще завърши с концерт на известната българска група „Остава“.

В програмата неизменно намира място и българският фолклор. Тази година жителите и гостите на Казанлък ще станат съпричастни на 15-ото Национално надиграване „Тъпан бие, хоро се вие“, в което всяка година участват танцови състави от цялата страна. Ще се състои и националното надиграване за деца „За ръчица“.

На 1 юни е организирано „Празнично утро“ по случай Деня на детето. Тогава гостите ще могат

да видят „Принцеси на розата“ и да се разходят по Улицата на занаятите. На следващия ден ще бъдат поднесени цветя и венци в знак на признателност към Христо Ботев и загиналите за свободата на България, а вечерта е предвидена тържествена заря-проверка.

На 3 юни за Празника на Казанлък ще бъде отслужен тържествен водосвет за благоденствие и ще се състои официалната церемония по издигане на знамето на града. Тогава ще бъде и спектакълът по коронясване на Царица Роза 2022, а вечерта ще продължи със светлинно шоу с гронове и ще завърши с празничен концерт на Владимир Ампов – Графа.

В програмата са включени няколко изложби – „Цветни послания от Казанлък“ на местни художници, „Магията на розата“ на унгарския фотограф Бахгет Искандер, моден перформанс изложба на доц. 9-р Мариана Гемешева, десето юбилейно издание на международната изложба „Минипринт“ под надслов „Съвременна малка графика – Казанлък 2022“, както и самостоятелна изложба с графики на Дебора Чапман от Канада.

В парк „Розариум“ ще има изложба с конкурсен характер на български хляб и традиционни ястия „Хлябът на българина“.

Празник на розата 2022 включва и традиционните спортни инициативи – планинското състезание по бягане и колоездене „Спици и бодли“, марафон „Розова долина“, състезание по колоездене за Купата на Община Казанлък „Долината на тракийските владетели“, както и зрелищно шоу с мотори на мотоклубовете в района. Казанлък ще бъде домакин и на Национален открит турнир по спортни танци за Купа България.

На 5 юни ще се състои празничното карнавално шествие в центъра на града, чието мото е „Усмивки и цветя“. Вечерта ще има юбилеен галаконцерт на Даниел Трингов – цигулка, и Сифей Уен – виолончело.

* * *

Тържество по случай 100-годишния юбилей на местната железопътна гара се състои в Казанлък на 21 май. Гости на празника са кметът на града Галина Стоянова, зам.-кметът Ахмед Мехмед, общественият посредник Гинка Щерева, бившият кмет на Казанлък Стефан Дамянов и директорът на поделението „Управление на движението на влаковете и гаровата дейност“ в Пловдив инж. Георги Вардев.

Инж. Георги Вардев отправя приветствие към присъстващите от името на ръководството и

5 юни 2022 г. Карнавално шествие под мотото „Приятелство в рози“ преминава по главната улица на град Казанлък. То е предвождано от Царица Роза 2022 и нейните подгласнички и събра като публика стотици жители и гости на града

Веселин Вълчев, народните представители Десислава Атанасова, Деница Сачева, Красимир Вълчев, Николина Ангелкова, Момчил Ненов и Илияна Жекова, командирът на 61-ва Стрямска механизирана бригада – бригаден генерал Деян Дешков, кметът на Казанлък Галина Стоянова, председателят на Общинския съвет Николай Златанов, кметове на населени места в общината, представители на местната администрация и общински съветници, представители на побратимени градове.

В тържественото си слово Галина Стоянова поздравява гостите на карнавалното шествие и напомня, че от векове насам казанлъшки фамилии прославят България по света с маслото от маслодайната роза. „Розата е националният ни символ, а самочувствието, което са ни дали нашите предци, е най-силната черта, която притежават казанлъчани“, заявява тя.

Поздрав към присъстващите отправя и министърът на земеделието д-р Иван Иванов. Той също подчертава, че в продължение на столетия в Розовата долина са се създавали традиции. „През по-

следните няколко години розопроизводителите и розопереработвателите са изправени пред редица трудности“, коментира той и уверява, че ръководството на Министерството на земеделието търси всички възможни механизми в тяхна подкрепа, за да могат да запазят и развият икономическата си устойчивост.

* * *

На 3 ноември генералният директор на Българската телеграфна агенция Кирил Вълчев, в края на 17-ата медийна среща, организирана от БТА в Йерусалим и Тел Авив, съобщава, че следващата Световна среща на българските медии ще бъде в Казанлък за 120-ото издание на Празника на розата.

Той отбелязва, че 120-ото издание на най-емблематичния фестивал на България ще се състои между 1 и 4 юни следващата година. Вълчев посочва, че участниците в медийната среща имат специална покана от кмета на Казанлък заедно да отбележат юбилейния Празник на розата и там да поговорят за медиите и празниците.

Материалите в хронологията са събрани със съдействието на Ренета Георгиева - стажант в „Исторически архив“ на БТА

на генералния директор на Националната компания „Железопътна инфраструктура“ инж. Златин Крумов. Вардев подчертава, че откриването на железопътната линия Казанлък-Тулово е било събитие с национално значение. Свидетелство за значимостта на случилото се преди век е присъствието на откриването на Цар Борис III и Старозагорския митрополит Павел, както и неописуемият възторг на жителите на Казанлък, добавя той.

В словото си кметът Галина Стоянова отбелязва, че събитието е важно не само за град Казанлък, а и за цялата страна. По думите ѝ гарата дълги години продължава да работи не само за икономиката на града, но и за все по-бързо развиващия се туризъм в региона.

* * *

С тържествен водосвет за благоденствие и официална церемония по издигане на знамето на Казанлък започват честванията по случай празника на града на 3 юни.

Гости на събитието са кметът на града Галина Стоянова, заместник-кметове, народни представители от старозагорския изборителен район, заместник областният управител на Стара Загора арх. Банко Банков, омбудсманът на град Казанлък Гинка Щерева, командирът на 61-ва Стрямска механизирана бригада генерал Деян Дешков, председателят на Общинския съвет Николай Златанов,

бивши кметове на Казанлък и представители на администрацията, общински съветници, кметове на населени места в общината, почетни граждани на града, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, директори на сгржавни и областни институции. По традиция на церемонията присъстват и Царица Роза – Белослава Желева, и нейните подгласнички Тереза Палова и Габриела Петкова.

Кметът Галина Стоянова поздравява жителите на града за празника на Казанлък за 119-ите Празници на розата. Тя напомня на съгражданите си, че районът има богата история и традиции. „Казанлък не само е запазил своя стар поминък розопроизводството, не само уважава културното наследство на предците си траките, но и се развива напред и нагоре. Какво е бъдещето на Казанлък, зависи само от нас“, посочва Стоянова.

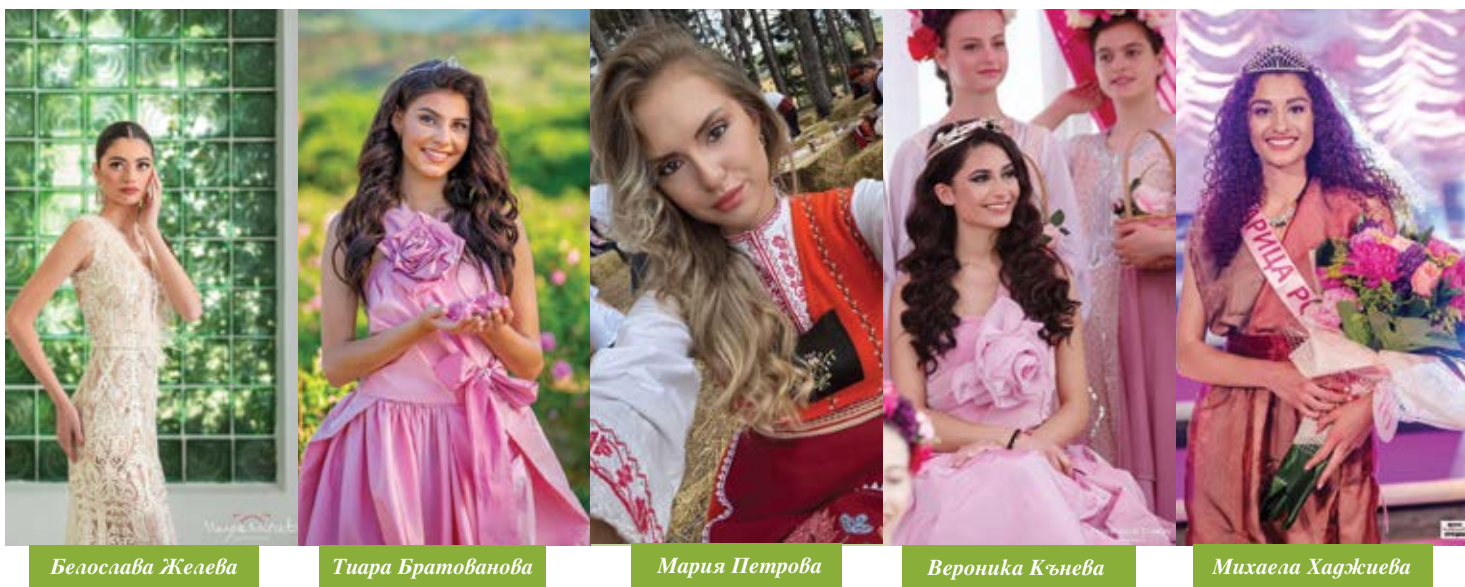
* * *

Карнавално шествие под мотото „Приятелство в рози“ преминава на 5 юни по главната улица на град Казанлък и събира като публика стотици жители и гости на града. С това приключва кулминацията на Празника на розата.

Официални гости на събитието са министърът на земеделието д-р Иван Иванов, министърът на труда и социалната политика Георги Гьокков, областният управител на Стара Загора Наско Василев, областният управител на Сливен

Царица Роза – мечтана титла за много момичета от Долината на розите

Анкета с носителките на отличието през последните пет години

Белослава Желева

Тиара Братованова

Мария Петрова

Вероника Кънева

Михаела Хаджиева

Яница Христова

От десетилетия розата се е превърнала в символ и на красотата, и на младостта. Това е вдъхновението, което търсят и организаторите на ежегодния конкурс Царица Роза. Напреварата стартира още през 60-те години на миналия век и до днес е едно от най-емблематичните събития в празничната програма на Казанлък.

В конкурса освен Царица Роза се избират и две нейни подгласнички. Трите момичета, спечелили отличието, съставят т.нар. екип на цариците. Тъй като през цялата година Царицата участва в различни мероприятия, винаги една от тях – носителката на титлата или някоя от подгласничките ѝ, е в града и представлява екипа.

Титлата Царица Роза се превръща в мечта за много момичета, които растат в Долината на розите и следят провеждането на фестивала всяка година. Това споделят пред списание ЛИК Белослава Желева (Царица Роза 2022), Тиара Братованова (първа подгласничка на Царица Роза 2021), Мария Петрова (Царица Роза 2020), Вероника Кънева (Царица Роза 2019) и Михаела Хаджиева (Царица Роза 2018). Момичетата разказват каква е била личната им мотивация да се включат в конкурса и какво влияние е оказала върху живота им титлата, която това участие им носи. Красавиците споделят също коя е силата, която черпят от казанлъшките си корени, и какво е за тях самите Празникът на розата.

Какво ви мотивира да участвате в конкурса Царица Роза?

Белослава Желева: От малка винаги съм се възхищавала на Царица Роза. Още от детската градина участвам във всички дефилета за Празника на розата. Разбира се, тази година имах по-различно участие, но точно това ме мотивира и да се запиша в конкурса – да сбъдна детската си мечта.

Тиара Братованова: Още от малка с нетърпение очаквах Празника на розата и по-специално избора на Царица Роза, да гледам спектакъла и прекрасните каки, участващи в него. А когато дойде моят момент да бъда абитуриентка и да имам възможността да бъда част от конкурса, нямаше как да изпусна този шанс. Искях да изпитам цялата емоция от другата страна на сцената и да се докосна по-отблизо до Празника на розата.

Мария Петрова: Да бъдеш Царица Роза на град Казанлък е голям престиж. Моята мотивация беше тази – да представя родното си място по един достоен начин пред света.

Вероника Кънева: Ако трябва да съм напълно честна, колкото и банално да звучи, винаги тайно съм си мечтала да съм там – на сцената, да бъда част от прекрасния празник. Затова и реших да участвам, просто за да усетя духа, емоцията, а и за да каля себе си, защото за самото участие беше нужна истинска дисциплина и характер. Радвам се, че се справих с това.

Михаела Хаджиева: През 2006 г. от детската градина ми представиха възможност да участвам в тогавашния формат „Мини Мис Роза“, който спечелих. Така ми стана мечта да бъда като по-големите участнички и да бъда на трона по време на шествието. Всяка година с интерес следях и все още следя всички кандидати и процеса на избиране.

Какво влияние оказва върху живота ви титлата, която ви носи това участие?

Белослава Желева: Мисля, че влиянието, което ми оказва титлата, е само положително. От конкурса научих, че няма нищо лошо в това да пробваш нови неща и да се впускаш в различни приключения.

Тиара Братованова: След като спечелих конкурса, всъщност най-хубавото нещо беше това, че успях да бъда част от празника и целия фестивал като една от главните участнички. След всичко любимият роден Казанлък зае още по-голяма част от моето сърце и сега разказвам с още по-голямо вълнение и любов за него.

Мария Петрова: Тази титла отвори много врати пред мен. Станах разпознаваема фигура за нашия град. Като допълнително хоби обичам да снимам за различни фирми и когато спомена, че съм била Царица Роза, някак хората поглеждат с различни очи на мен, разбирам, че за тях удоволствието да работим съвместно е още по-голямо. Също така казват, че са чували много неща за красивия ни празник, а някои от тях дори са посещавали града през това време на годината.

Вероника Кънева: Няма думи, с които да опиша всичко, което почувствах в онзи миг. Дори се уплаших, защото титлата за мен е невероятна отговорност. Не мисля, че тя промени живота ми по някакъв начин, защото стиковах всичките си ангажменти като Царица и като кандидат-студентка тогава и всичко се случи в синхрон. Промяна беше това, че хората ме разпознаваха и децата ми се радваха толкова много. В очите им видях, че аз наистина съм символ, и исках да съм тяхно вдъхновение.

Михаела Хаджиева: Имах възможност да посетя Япония като представител на града, което беше доста вълнуващо преживяване и натрупване на опит. Събрах и доста интересни знания за индустрията, с която сме известни в региона – розопроизводството.

Открихте ли нови приятелства сред останалите участнички в напреварата?

Белослава Желева: Със сигурност открих приятелства в лицата на Тереза и Габриела (първа и втора подгласничка), с които заедно споделихме тези неописуеми моменти.

Тиара Братованова: С повечето участнички се познавахме преди конкурса, но по време на подготвката смея да твърдя, че успяхме да се сбlijим доста повече и да създадем незабравими и забавни моменти заедно.

Мария Петрова: През 2020 година конкурсът се проведе по един по-различен начин – чрез он-лайн гласуване. С момичетата нямаше много контакти, но въпреки това винаги сме си помагали.

Вероника Кънева: О, да! Всички момичета бяха страхотни и много различни. С някои се познавахме отпреди конкурса, но там се преоткрихме и поддържаме топли отношения и до днес.

Михаела Хаджиева: Малък град сме и с госта от участничките се познавахме.

Коя е силата, която според вас ви дават казанлъшките корени?

Белослава Желева: Най-голямата сила, която придобих от град Казанлък, е да успявам да търся баланса. Град Казанлък е оживено място, но не е пренаселено и изпълнено с хаос. Пълно е с млади хора, които успяват да поддържат традициите ни.

Туара Братованова: Щастие то, което имах да израсна в това малко и китно градче, действително ми даде много. Даде ми силата да вярвам, че хората в един град могат да бъдат сплотени и уважаващи се един друг, именно такива са казанлъчани.

Мария Петрова: Винаги когато ме попитат от кой град съм, с гордо вдигната глава казвам – Казанлък. Моето родно местенце е много красиво, с изключителна история, как да не бъда горда, че съм от тук?

Вероника Кънева: Това е царска земя! Благородна, красива, плодородна! Дава ми сила всеки път, когато се сетя на колко прекрасно място съм родена, отраснала и живея! За мен Казанлък има незаменим дух, сила и енергия и това се усеща от всички жители в долината!

Михаела Хаджиева: Една от най-големите привилегии е да си захранен с енергията на Празника на розата и всички традиции, които сме запазили вече 120 години. Изключително приятно е да споделям, че съм от Казанлък – града на розите, и всички с възхищение да слушат за нашите традиции. Смятам, че Казанлък е място, което успешно съхранява традициите на поколенията чрез различни празници и чествания и по този начин запазваме много от ценната история на града.

Какво е за вас Празникът на розата?

Белослава Желева: Празникът на розата е съвкупност от хубави, незабравими и неописуеми емоции. Със сигурност е спомен, към който обичам да се връщам. Всеки Празник на розата е много специален за мен, но вечно ще помня всеки един миг от дефилето през 2022 година.

Туара Братованова: Както казах на един от предишните въпроси, Празникът на розата винаги е бил специален и дългоочакван за мен. Това е символът на нашия град и всяка година очаквам с нетърпение да видя с какво още ще ни изненадат организаторите на празника. Смея да твърдя, че всяка година става все по-грандиозен!

Мария Петрова: Празникът на розата – един от символите на България, е сред най-забележителните фестивали в страната. Той се празнува през първата седмица на юни, когато цъфти маслодайната казанлъшка роза и изпълва с аромат цялата Розова долина. През това време на годината градът ни е изключително оживен и красив и изпълва сърцето ми с много положителни емоции. Градът е изпълнен с много настроения, песни и танци.

Вероника Кънева: За мен празникът е и винаги ще бъде една приказна история с аромат на рози! Никъде няма такава традиция и емоция, поднесена от всички жители на града, защото всеки от нас е част от този празник по един или друг начин! Той е история и ще се радвам един ден и децата ми да успеят да уловят магията, която носи!

Михаела Хаджиева: Магично, цветно и вълшебно време, което събира казанлъчаните отново в родния град. Любим празник – обичам да виждам града ни пълен с туристи, които научават повече за историята ни, с която и България се слави по цял свят.

Снимките за анкетата са предоставени от личните архиви на аурубитките.

Aurubis
Metals for Progress

125
години

БЪЛГАРСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ

1898

ИСТИНСКИТЕ НОВИНИ